БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 117 (13433)
1971 оной майн 19, среда

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ММУНИСТНУУД ...БАРАЙ ТАРИЛГА ...ЭЭРЭ

...ЭЛ КОММУНИС партимнай XXIV съездын болоhон ...рай, юhэдэхи түсэбтэ табан жэлэй эхн табиhан хаба...рилгын hара шамдуухан, эршэтэйгээр урагшаал дабша... Энэ hара хадаа хүдөө ажахын саашанхи байдалда ...ы hуури эзэлхэ, эгээл харюусалгатай халуун ажалай ... Шэнэ табан жэлэй түрүүшынь жэлдэ талха тарянанай, ...жээл болохо ургамалнуудай баян дэлгэр ургаса абал...hэнниинь эгээл мүнөө табигдажа байна гээшэ ааб даа.

...дшье республикымнай колхоз болон совхозуудай нэ...ргэн тариалан дээрэ хабарай тарилгын хүдэлмэри тү...ша ябажа байна. Эртүүр дулаардаг байгаалитай, хаба...рай хүдэлмэридэ hайнаар бэлдэжэ, эмхи гуримтайгаар ... зарим ажахынууд, түрүү бригада болон агрегадууд шэ...ирсынгаа тарилгые дүүргэнтэжэшье байна. Ингэжэ ха...та тарилгые хаhа саг соонь hайн шанартайгаар хэжэ бай...дал хадаа имагтал эмхидхэлhээ, ажалшадай эдэбхи ..., оролдолгоhоо болоно гэжэ тэмдэглэмээр.

...СС-эй XXIV съездын шэнэ табан жэлэй хугасаада бэе...р хараалhан ехэ зорилгонуудые хүсэндэнь хүргэхын тү... тэмсэл бүри түрүүшын үдэрhөө эмхидхэжэ, олонии...ые энээндэ элсүүлжэ шадаhан лэ газарта ажал хэрэг ...айгаар ябана. Эндэ колхоз, совхозуудай партийна эхин ...нциянууд хүтэлбэрилхы ехэ үүргэ дүүргэнэ. Хабарай та... хүдэлмэриин үедэ партийна хүсэеэ шиидхэхы ... бүхэндэ зүбөөр хубаарилан табяад, коммунист бүхэнэй ... оэелүүлхэ үүргэ ба харюусалгыень тоб байса ойлгуул...аад байхада бүхы механизаторнууд габшагайгаар хоо... мүрысөө дэлгэн хүдэлнэ, ажалай ехэ бүтээсэ туйлана, ...рез hайн шанартайгаар хэнэ бшуу.

...үрэй аймагай «Дружба» колхозой партком хабарай та... хүдэлмэриин бэлэдхэлдэ эртээнлээ хам оролсоо юм. ... нэн түрүүлэн тариалан дээрэ ажаллагшадай дунда ... нүлөө үргэдхэхын, коммунистнуудай түрүү зэргэдэ ...үргэ дээшэлүүлхын тула томо томо бригадануудта саг ... партийна бүлэгүүдые байгуулhан, тэдэнэй эмхидхэлшэ...ударгы, ажалша бэрхэ коммунистнууд баталагдаhан бай...шээнь, табадахи бригадын партийна бүлэг долоон гэ... бүридэнэ. Тэрэ бүлэгые Ажалай Улаан Тугай орденоор ...нагдаhан тракторист Андрей Михайлович Новокрещен...аридана. Энэ бригадада хүдэлдэг коммунистнууд үйлэд...эрэ түрүү ябаха, ажалай үльгэр жэшээ харуулха үүргэеэ ... бэелүүлнэ. Партгруппорг А. М. Новокрещен...ээ ДТ-75 трактораар газар хахалдаг. Тиихэдээ халаан ...ектар газар элдүүрилхэ даабаритай hаа, тэрэнээ арбан...шо оруулдаггүй. Коммунист Георгий Петрович Коротов ...аар хүрэнгын үрэhэ сеялкэшэдтэ зөөдэг. Энэшье баhал ...алгатай хүдэлмэри, тэрэнэй ажалhаа ехэл юумэн дулды...йна бшуу.

...акторна бригадануудай хоорондо дэлгэрhэн социалис ...нэй дүн гаргаха бүхэндэ энэ коллектив түрүүлжэ, шан...дэг, нэрэ солоёо дуудуулдаг. Эртын тарилга 2750 гек...хэ даабаряа энэ бригадынхид hайн шанартайгаар, бого... болзор соо хэжэ дүүргэбэ.

...арай тарилгын хүдэлмэридэ hайн жэшээ харуулжа, эдэб...элтэйгээр ажаллажа ябадаг механизатор коммунистнууд ...хоздо олон. МТЗ-50 трактораар газар хахалдаг 2-дохи ... механизатор Даба Балжурович Инкеев, мүн энэ бри... сеялкэшэдэй агрегадые толгойлогшо Жамсо Содномович ..., нэгэдэхи бригадын механизатор, тэндэхи партийна ...рганизациин секретарь Кирилл Федорович Сафонов бо...сад олоной нэрэ алдар магтан дурдажа болоно. Ингэжэл ... тарилгын алишье хүдэлмэридэ хабаадажа ябаhан колхо...ммунистнууд бусад нүхэдтөө жэшээ харуулан хүдэлхэ..., эмхидхэхы уялгаяа эрхимээр бэелүүлэн ажаллажа, шэ...эй түрүүшын жэлдэ элбэг баян ургаса хуряахын түлөө ... байна.

...э жэшээнүүдые Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынуудhаа ... харуулжа болоно. Энэ аймагай томо ажахынуудай брига...та партийна болон партийно-комсомолой 19 бүлэг эмхид...эй. Тарилгада хабаадажа ябаhан коммунистнуудай олон... агитатор, политинформатор гэhэн партийна даабаритай, ... политическэ хүдэлмэри механизаторнуудай дунда ябуул... социалис мүрысөө толгойлно, тэрэнэй дүн гаргахадань ту...ана, ханын газетэ, дайшалхы болон сахилтаан хуудаhа гар... хэрэг эрхилнэ. Энэ талаар Суулгын совхозой, «Забайка... колхозой бригадануудта байгуулагдаhан партийна бүлэгүү... хүдэлмэри үрэ дүнгөөрөө онсо шалгарна.

...арай тарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа. Зарим аймагуу...охон ажахынууд үшөөл ехэ дайдада эртын тарилга хэхэ ... Тиихэдэ хожом хаягдадаг орооhото болон тэжээлэй урга...дай тарилга али зэргын ехэ газарта хэгдэхэ гээшэб. Хү...лтай, хүнэй болон техникын хүсэ ехээр хэрэглэдэг овощ, ...бха hуулгалга, куузику, кукуруза гэхэшэлэн ургамалнуу... тарилга урдамнай сагаа хүлеэжэ байна. Теэд саг ошожол, ...ынь улам ходоржол ябана ха юм.

...ар имэhээ хабарай тарилгын хүдэлмэри зааханшье аали..., мүрысөөнэй эршэ hуладахагүй, харин үшөө хүсэ оро...бхижэхэ зэргэтэй. Энэл шиидхэхы сагта колхоз, совхозуу... партийна организацинууд, механизаторнуудай дунда элсүү... партийна хүсэн хадаа эмхидхэхы, хүтэлбэрилхы үүр...улам дээшэлүүлхэ, тариалан дээрэ хүдэлжэ байhан комму...бүхэн түрүү зэргэдэ ябаха үүргэеэ бүри дээрэ үргэхэ, ... табиhан зорилгоёо тон харюусалгатайгаар дүүргэхэ уялга...болоно. Хабарай тарилгын хүдэлмэриин удааржа байhан ... партийна хүсэнэй хубааралгые дахинаа хаража үзөө ...hал болохо байха.

...ПСС-эй XXIV съезд хүдөөгэй ажалшадай үмэнэ асари ехэ ...нуудые табяа. 1971 ондо — юhэдэхи табан жэлэй түрүү... жэлдэ бэелүүлхээр хараалhан түсэбэй дүүргэлтэдэ энэл ... үедэ хэгдэдэг полевой хүдэлмэриин ябасын, саг соогоо ..., шанарайнь нүлөөлхэ байhаниинь элитэ. Тиимэ тула... энээхэн лэ үедэ бүхы хүсэ шадалаа, арга боломжоёо гүй... хүдэлмэридэ элсүүлхэ гээшэ колхоз, совхозуудай пар... организацинуудай, хүдөө нютагуудай коммунистнуудай ... хэрэгынь болоно.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДОРЮУН АЛХАМ

Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд хабарай тарилгые эмхи тэйгээр үнгэргэжэ байна. Эндэ трактор, машинанууд бүтээсэтэйгээр ашаглагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой механизаторнууд (зүүн гарhаа) И. П. Власов, И. И. Карпов гэгшэд. Эдэнэр даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

МЕХАНИЗАТОРНУУД ОРОЛДОСОТОЙ

Манай колхоз таряа ехээр таридаг юм. Мүнөө жэл хамтадаа 7280 гектарта тарилга хэгдэхээр хараалагданхай.

Түсэбтэ табан жэлэй эхиндэ хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса абаха гэжэ колхозой механизаторнууд оролдоно. hалхитай хүйтэн хабар болоошье hаань, колхозой гурбан бригадын механизаторнууд апрелиин 17-hоо газараа хахалжа, апрелиин 30-hаа шэниисэеэ тарижа захалаа hэн.

hүүлэй мэдээгээр 4500 гектарта шэниисэ таригдажа, түсэбөө майн 17 хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ колхозой механизаторнууд, тарялашад оролдожо ябана. Нэгэн доро хабарай эртын паар 1 мянга гаран гектарта хахалагдажа, тарилга хэхэ хэдэ мянган гектар элдүүрилэгдээ.

Хабарай тарилгада колхознай хэзээ хэзээнэйхиhээ hайнаар бэлдээ hэн. Тракторно-тариан ажалай гурбан бригадын полевой стан зохидоор түхеэрэгдэhэн. Стан бүридэ хамтын байра, столово, улаан булан бэлдэгдэжэ, механизаторнуудай hаадгүйгөөр ажаллаха арга олгогдонхой. Полевой стан бүхэнэй газаагуур модо hуулгаха хорёо шэнээр бүтээгдээ.

Колхозой правлени, партком механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри горитой ябуулна. Механизаторнуудай хэhэн хүдэлмэриин дүн үдэр бүри тунхаглагдана. «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаhан», «Хэн мүнөөдэр түрүүлнэб» гэhэн хуудаhанууд стан бүхэндэ гаргагдана.

Эдэ бүгэдын ашаар механизаторнууд халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхээр мүрысэнэ, бүхы хүдэлмэреэ эрхим шанартайгаар хэхэ гэжэ тэмсэнэ. Мүрысөөндэ эрхимлэгшэд эндэ олон. Залуу трактористнууд Камиль Заятдинов, Хайдар Фатхулин гэгшэд «ДТ-75» трактораар үдэр бүри 7 гектар хахалхын орондо 9—10 гектарта хүргэнэ.

Буряадай АССР-эй габьяата механизатор, сомоной Соведэй депутат Петр Лубсандоржиевич Гылыковэй хүтэлбэрилдэг 2-дохи тракторно-тариан ажалай бригадын механизаторнууд Дагба Раднаев, Дашанима Ринчинов үдэр бүри даабариhаа үлүү 2—3 гектар хахална.

Түхэмдэ ажалладаг 3-дахи бригадада залуу механизаторнуудкомсомолецууд Николай Батуев, Сергей Цыренжапов, Батор Лумбунов, Лхамажап Бадматаров гэгшэд эрхимлэжэ ябана. Мүн хуушанай тракторист Батомунко Будаевич Мункуев даабаряа 150—200 процент дүүргэнэ.

Тарилгын хүдэлмэридэ МТЗ-50 тракторые жолоодогшод Молот Жамбалов, Виктор Хишиктуев, автомашинын жолоошод Юрий Болхоев, Иван Цыденов гэгшэд нормоёо ходо үлүүлэн дүүргэжэ ябана.

Ажалай түрүүшүүл али бүхы аргаар урмашуулагдана. Табан хоногой даабари 125 процент дүүргэhэн механизаторнуудта 20 түхэриг шан барюулагдана. Иимэ шанда олон хүн хүртөө.

Колхозой механизаторнууд шэниисэеэ майн 17 хүрэтэр тарижа дүүргэхэ гэhэн зорилгодоо хүрэхэ гэжэ найдагдана.

С. БИЛИКТУЕВ,
XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Сэлэнгэ.

ХАРТААБХА, КУКУРУЗА ТАРИГДАНА

«Прибайкалец» колхозой таряашад эртынгээ тарилга захадань гаргажа, хартаабха, кукуруза тарилгадаа бэлдэнэ. hүүлэй мэдээгээр эндэ 2200 гаран гектарта шэниисэ, 150 гектарта горох таригданхай. Хабарай тарилга дээрэ В. Шешуков, И. Байрамов, М. Чанчиков, И. Батурин, М. Родионов гэгшэдэй агрегадууд үдэр бүхэндэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Мүнөө үедэ колхозой механизаторнууд 250 гектарта хартаабха, 550 гектарта кукуруза тариха газараа үтэгжүүлжэ, хахалжа, жэгдэлжэ байнхай. Хартаабхын, кукурузын участогууд тусхай механизаторнуудта даалгагданхай. Жэшээнь, механизаторнууд Н. Усольцев, И. Седунов гэгшэд 60 гектарта, А. Колмаков И. Васильев хоёр 30 гектарта, Г. Гордов — 70 гектарта хартаабха ургуулха даабаритай. Хартаабхын үрэ илгагдажа, хороор сэбэрлэгдэжэ байнхай.

Хартаабхаяа энэ жэлдэ 10—13 үдэр тарижа дүүргэхэ хүсэлтэй. Тиигэжэ гектар бүриhөө 90—100 центнер ургаса хуряаха зорилго урдаа табяа.

Кукурузын участогууд Ф. Усольцев, А. Добрынин, А. Сумкин, В. Хмелев гэгшэдтэ даалгагдаа. Механизатор бүхэн 100—150 гектар кукуруза ургуулха юм. Эдэ механизаторнууд кукуруза ургуулха талаар баян дүй дүршэлтэй. Нёдондо эдэнэр гектар бүриhөө дунда зэргээр 258 центнер кукурузын набша намаа суглуулhан байха. Мүнөө кукурузашад тарилгадаа хүсэд бэлэн тооной, хартаабхын үрэhэн хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдээ.

Эдэ бүгэдэhөө гадна, 50 гектарта куузику таригдаха юм.

П. ГРИГОРЬЕВ.

Мүрысөөнэй хүсэн

Хориин аймагай Георгиевска совхозой малшад даажа байhан эбэртэ бодо залуу мал томо болгохо, шахан таргалуулха талаар өөhэд хоорондоо мүрысөө эмхидхэhэн байна. Мүрысэгшэд ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые hара бүхэндэ гаргана.

Залуу мал таргалуулха хүдэлмэридэ үнинэй малшад шалгарна. Үнгэрhэн дүрбэн hарын дүнгөөр нүхэр К. Акбашев, А. Матвеева, Х. Доржиева, В. Хисматулин гэгшэд түрүүлбэд. Эдэнэр үбэлэй үедэ харууhалжа байhан малайнгаа сүүдхэ бүхэнэй шэгнүүрые дунда зэргээр 600-850 граммаар нэмээгээ.

Жэшээнь, малшан Акбашев 181 толгой мал харууhалдаг. Тэрэ жэлэй эхинhээ хойшо малайнгаа шэгнүүр бүхы дээрэнь 103 центнерээр нэмээhэн байна. Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон нүхэр Акбашев апрель hарада бүри hайнаар ажаллаа.

Мал шахан таргалуулагшадай оролдосото хүдэлмэриин ашаар совхоз гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид, майн 1-дэ үлүүлэн дүүргэhэн байха юм. Тиигэжэ тэдэнэр 716 центнер мяха Эхэ орондоо бэлэглэбэд. **Д. ДОРЖИЕВ.**

Сошордомо дохёо hАЙН БОЛЗОРОО АЛДАХАНЬ

Мүнөө үедэ аймагай механизаторнууд тарилгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр, эрхим hайн агротехническэ болзорто дүүргэхээр бүхы шадалаа элсүүлэн ажаллана. Энэ шухала хаhые зүбөөр эмхидхэhэн ажахынуудта ажал хэрэгынь амжалтатай ябажа байнхай. Совхозуудай олохон отделенинүүд тарилгаяа hаяар дүүргэхэнь.

Гэхэтэй хамта зарим ажахынуудта эмхидхэлэй hулаhаа хүдэлмэринь унжагайрна. Тиимэhээ тарилга жэгдэ hайнаар ябана гэхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, Георгиевскиин совхозые абаад үзэе.

Энэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд тарилга үнгэргэхэ түсэб, таряашадай мүрысөөнэй гурим, түрүүшүүлые материальна талаарнь урмашуулха хэмжээнүүдые зохёоhон байгаа. Тиигээд эдээгээрээ hанаагаа амаршаhаниинь гэмшэлтэй.

Энэ түсэбүүдээ олоной анхаралда табяагүй, механизаторнуудтаа тайлбарилан ойлгуулаагүй байха юм.

Тиимэhээ совхоздо хүнүүдынь «нюдэ балай» шэнги ажаллана. Илангаяа нэгэдэхи отделенидэ, үнгэрхэдөө, ажалай түлөөhэн тушаа хэншье мэдэнэгүй.

hая «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаhан тракторист М. И. Алимасов иигэжэ хөөрэнэ: «Урда жэлнүүдтэ полидоо гарахаhаа түрүүн ходо маанадые суглуулдаг hэн, бүгэдэндэмнай даабаринуудые, нормонуудые үгэдэг hэн, ажалай түлөөhэнэй гуримтай танилсуулдаг hэн. Тарилгаяа яажа hайнаар үнгэргэхэ тухай хамтаараа зүбшэдэг байгаабди. Мүнөө жэлдэ тиимэ юумэ үгы. Яахадаа агрегат бүхэндэ хэды шэнээн ажал хэхэеэ мэдэнэгүйбибди?».

Тракторист К. К. Барабанщиков иигэжэ хэлэнэ: «Мүрысөөн эмхидхэгдээгүй байхадаа ехэл hонигүй. Хэмнай түрүүлнэб, хэмнай гээгдэнэб гэжэ мэдэхэгүйш. Энээнэй урда тээ бидэ ходо мүрысэдэг байгаабди. Энэнь hайн дүнгүүдые үгэдэг hааб даа».

Механизаторнууд ажаллахаар hаналаа табинхай. Тиигэбэшье тэдэнэй hанаашаар ходо бүтэнэгүй ха юм даа.

Агрегадуудай 2—3 часаар, хэтэрхэдээ, хахад халаандашье миин байхань ходо үзэгдэдэг болонхой. Үрэhэ асаралгашье таhалдадаг, хэн нэгэн сеялкэшэн ажалдаа гараагүй байдаг. Энээнэй эсэстэ нэгэдэхи отделенидэ нэгэшье агрегат халаанайнгаа даабари дүүргэнэгүй. Сеялкэдэ орооhо юулгэ оньhожоруулагдаагүй, тиигээдшье агрегадуудые ори гансахан лэ машина хангана. Ганса машина сугтаа ябаагүй дүрбэн агрегадые яагаад хангажа үрдихэб даа.

— Ажалай hайн эмхидхэлтэй байхада, халаанайнгаа турша соо хоёр нормо дүүргэдэг hэмди, — гээд үнөөхил К. К. Барабанщиков хөөрэнэ. — Мүнөө жэлдэ манай агрегат эгээл ехэ болоходоо 27 гектар таряа, энэмнай даабариhаа аяар 6 гектар дутуу болоно бшуу.

Тарилгын газарай хахадhаа багаха ехэнхинь нэгэдэхи отделенидэ таригдаад байна. Энээн дээрэhээ харахада, хэрбээ шухала хэмжээнүүдые абаагүй hаа, тарилга унжагайрхаяа байна.

Үндэр ургаса ургуулхын тула hайн шанартай үрэhөөр, hайнаар тарихаhаа гадна, тарилгын болзорнуудые сахиха тон шухала гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ.

Эдэл болзорнуудыень Георгиевскиин совхоздо алдахаа байна. Совхозой гурбадахи отделенидэшье иимэрхүү байдалтай. Эндэ газар хахалалга илангаяа муу. Зарим механизаторнуудай газараа дахиншье хахалhан ушарнууд бии.

Совхозой хоёрдохи отделенидэ тарилгаяа нэгэ бага хурданаар эхилhэн нэрэтэй. Теэд эндэшье дутуу дунданууд баhал олон. Владимир Тюменцевэй гурбан сеялкэтэй агрегат майн 12-ой үдэр ганса сеялкэшэнтэй хүдэлөө. Дамба Ринчинов Людмила Гречнева хоёрынь өөhэдынгөө дураар гэртээ ябашоо бшуу. Энээнэй hүүлээр тарилгын ямар шанар тухай хэлэлтэй болоноб?

«Хабарай үдэр—жэл тэжээдэг» гэhэн арадай сэсэн үгэ бии. Тиимэhээ эгээл мүнөө үедэ час бүхэн, минута бүхэн эгээл үнэтэй болоод байна. Гэбэшье нэгэдэхи отделениин тариалан дээрэ хэды ехэ үнэтэ сагынь хооhоор хаягдана гээшэб? Отделениин хүтэлбэрилэгшэдшье, совхозой главна агроном Зугзумовшье энэниие hайн мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй, тарилгын шанарай хойноhоо шалганагүй. Жэшээлхэдэ, хүтэлбэрилэгшэдhээ нэгэниинышье тарилгын нормые тааруулжа, механизаторнуудта туhалаагүй байха юм.

Иимэ байдалда hайн ургаса туйлахань бэрхэтэй. Тиимэhээ зохихо хэмжээнүүдые түргөөр абаха шухала.

Ж. БАДМАЕВ,
Ю. БАЗАРЖАПОВ.

Хори.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

ГРАЖДАН АВИАЦИИН ШЭНЭ ТЕХНИКЫЕ ПАРТИ БА ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ХАРАБА

...ба правительствын хүтэл... нүхэд Л. И. Брежнев, ..., А. П. Кириленко, Ф. Д ... К. Т. Мазуров, А. Я. Пель... Подгорный, Д. С. Полян... А. Суслов, А. Н. Шелепин, ...опов, П. Н. Демичев, Д. Ф. ... И. В. Капитонов, К. Ф. Ка... Б. Н. Пономарев, СССР-эй ...үүдэй Соведэй Түрүүлэг...шо нүхэр Л. В. Смирнов ... аэропортдо шэнэ түхэлэй ...а реактивна самолёт ба вертолёдуудые 1971 оной майн 17-до хараба.

Абяанhаа түргөөр ниидэдэг «ТУ-144» гэжэ пассажирска самолёт, «ТУ-154» гэжэ магистральна дунда зэргын самолёт, «ИЛ-76» гэжэ транспортна самолёт, «ИЛ-62» гэжэ холын магистральна, «ТУ-134А» гэжэ дүтын магистральна самолёдууд, нютагай агаарай замуудаар ниидэхэ «ЯК-40» гэжэ самолёт харуулагдаhан байгаа.

Мүн дэлхэй дээрэ хамагhаа ехэ ашаа тээдэг «В-12» гэжэ транспортна вертолёт, шэнээр hэльбэгдэhэн «В-8» пассажирска вертолёт баhа харуулагдаба.

Авиационно промышленностиин министр нүхэр П. В. Дементьев, Граждан авиациин министр нүхэр Б. П. Бугаев, самолёдуудай, вертолёдуудай ба двигательнүүдэй генеральна ба главна конструкторнууд, тэрэ тоодо нүхэд А. Н. Туполев, А. А. Туполев, А. С. Яковлев, Г. В. Новожилов, М. Н. Тищенко, Н. Д. Кузнецов ба П. А. Соловьев гэгшэд тайлбарилан хөөрэжэ үгэбэд.

СССР-эй министрнүүд А. А. Гречко, С. А. Зверев, В. Д. Калмыков харалга дээрэ байлсаба.

Шэнэ техникэ харалгын hүүлээр болоhон хөөрэлдөөнэй үедэ нүхэд Б. П. Бугаев, П. В. Дементьев, Л. В. Смирнов совет граждан авиациин саашадаа хүгжэхэ хараа түсэб тухай парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ элидхэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев авиационно шэнэ техникэ зохёон бүтээжэ, ашаглаха талаар хэhэн ажалайнь түлөө авиационно промышленностиин ба граждан авиациин хүдэлмэрилэгшэдтэ баяр баясхалан хүргөөд, КПСС-эй XXIV съездын табиhан зорилгонуудые бэелүүлхэдээ улам ехэ амжалта туйлахыень тэдэнэртэ хүсэбэ.

...НАДЫН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР МОСКВА ЕРЭБЭ

... премьер-министр Пьер Трюдо Совет правительствын ... албан хэрэгээр майн 17-до ...рэбэ. Парламентын гэшүүд Дж. Дансон, д-р Стенли Хай...тер Дикон, гадаадын хэрэ... министрэй нэгэдэхи орлогшо Ритчи, промышленностиин ба ... наймаанай министрэй орлог... Уоррен ба бусад премьер...рэй хамта ерэлсэбэ.

...ын ба Советскэ Союзай гү...гүудаар шэмэглэгдэhэн Внуково аэродром дээрэ А. Н. Косы... Т. Мазуров, Д. С. Полянский ... албан тушаалта хүнүүд үн...шаниие угтаба.

Канадын правительствые толгойлогшые Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд угталсаба.

Канадын премьер-министр Пьер Эллиот Трюдо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Москвагай гарнизоной сэрэгэй хүндэтэ харуулай урдуур ябажа гараба. СССР-эй ба Канадын гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэбэ.

Премьер-министрэй гараhан үйлсэ, талмайнууд Канадын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар, совет-канадын хани барисаан тухай транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

(ТАСС).

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ ЭРХИМҮҮД НЭРЛЭГДЭНЭ

Хориин аймагай ажалшад нютагайнгаа Соведүүдэй депутадта hунгагдаха кандидадуудые дэбжүүлжэ эхилэнхэй. hаяхан болоhон hунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Үдын совхозой hаалишан, комсомол басаган **Галина Ивановна Собенникова**, Хориин совхозой түрүү тракторист **Павел Андриянович Лосев** гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ.

Хүрбын совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшад Дээдэ Хүрбын сомоной Соведэй депутадта кандидадаар совхозойнгоо үнинэй луговод, эрхим ажалайнгаа түлөө Октябриин Революциин орденоор hая шагнагдаhан **Доржи Базарович Ракшаевые** нэрлээ. Мүн Хандагайн сельскэ Соведэй депутадта кандидадаар Социалис Ажалай Геройн солото нэрэ зэргэдэ хүртэhэн бага комплексно бригадын бригадир **Николай Филиппович Семёновые** Хандагайн леспромхозой модо бэлэдхэгшэд дэбжүүлбэ.

Н. ЕГОРОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

hунгалтада бэлэдхэл харагдаа

НАРhАТА. КПСС-эй райкомой дэргэдэ аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан боложо үнгэрбэ. Партиин райкомой секретарь И. Е. Карбаинов РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, мүн нютагай Соведүүдэй hунгалтада бэлэдхэлэй хэр зэргэ ябажа байhан тухай элидхэбэ. Тиихэдээ hунгалтын урда тээхи суглаанууд аймагай коллективүүдтэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда боложо, РСФСР-эй, мүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар эрхимэй эрхимүүдые дэбжүүлэн, хани халуунаар дэмжэhэн байна. Мүнөө аймагай, сельскэ ба сомоной Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгын суглаанууд хаа хаанагүй олониитэ hунгагшадай хабаадалгатайгаар боложо байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Гэхэтэй хамта зарим тээгүүр hунгалтада бэлэдхэлэй дутагдалтайгаар ябажа байhан тушаа мүн тогтоо. Илангаяа ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэри hайжаруулха, дэбжүүлэгдэhэн кандидадуудайнгаа түлөө хөөрэлдөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй болоно.

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник В. А. Жданов хабарай тарилгын ябаса тухай мэдээсээ. Энэ шухала хэрэгые эмхи гуримтайгаар, агротехническэ таарамжатай болзор соо, эрхим шанартайгаар бүтээхэ зорилгонууд тушаа тогтоо.

Энэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. А. Сахьянов хабаадалсаа. Суглаанда хабаадагшад зүбшэhэн асуудалнуудаараа зохихо шиидхэбэринүүдые абаhан байна.

Үнгэрhэн табан жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ онсо габьяатай байhанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар шагнагдаhан 40 түрүүшүүл болон хүтэлбэрилхы тушаалтадта орден ба медальнууд суглаанай hүүлдэ барюулагдаба. Гүрэн түрын дээдэ ехэ шагнал республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. А. Сахьянов барюулаа.

«Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон, мүнөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдээд байhан Д. Ч. Цыбенова, КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. А. Албашеев гэгшэд Ленинэй орден энгэртээ яларуулба. Яруунын совхозой суута хонишон Ц. Д. Бадмаевта Октябриин Революциин орден барюулагдаа.

Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэhэн 6 хүн тэрэ шагналаа мүн абаба.

Ц. ГАЛСАНОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

Улаан-Үдэ

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН. Локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд эрхим бэрхэ хүбүүд, басагадаа Улаан-Үдын городой Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлжэ эхилбэ. Якорна цех соо хүлгөөтэй байба. Суглагшад городой Соведэй депутадта кандидадаар якорна цехэй слесарь Сергей Дараевич Намдыков, утаhа орлогшо Алегерина Шагжиевна Раднаева гэгшэдые дэбжүүлхэ гэhэн дурадхал нэгэн дуугаар абаба.

Дээрэ дурсагдагша эдэ нүхэд халаанайнгаа даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байха юм. Суг хүдэлдэг нүхэдынь нүхэр Намдыков, Раднаева гэгшэд тушаа hайшаалай үгэнүүдые хэлэhэн байна.

Залуу коммунистын эрмэлзэл

ЭНЭ ЭХЭНЭР тухай, ажахынгаа бүхы трактористнуудые тэрэнэй ахижа, бүһэтэйшүүлыешье хойноо хаян, совхозойнгоо чемпион болоһон тухай дуулахадаа, юундэшьеб тэрэнииие дэг хара тоһон болошоһон хубсаһатай, эрэшүүлэйхидэл барьягар томо гартай, бүхэриг задарюун наһажаал эхэнэр байха шэнгеэр һанаадхёо һэм. Теэд тэрэмни тиимэ бэшэ байшоо.

Дундууршаг бэетэй, хүрин харахан үһөө гэдэргэнь һамнаһан, налгай илдам харасатай, залуухан сэбэр буряад эхэнэртэй би республикынгаа хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаан дээрэ уулзаа һэм. Тиин ажал хэрэгэйнь, нютагайнь һонинуудые асуун, хүдэлмэри тухайнь, ажабайдал тухайнь нилээд удаан хөөрэлдөө бэлэйбди.

Евдокия Нимаева Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ совхоздоо ажаллажа эхилһээр арба гаран жэл болоо. Бага бэшэ болзор гээшэ ааб даа. Теэд хүнэй наһанайнь, ажабайдалайнь намтар гансал үнгэрһэн үдэр хоногуудаар, һара жэлнүүдээр тоологдодог бэшэ ха юм. Тэрэниие хүнэй өөрынь бүтээһэн хэрэгээр, ажалайнь амжалтаар, ухаан бодолойнь, зориг эрмэлзэлэйнь болбосорһоор хэмжэхэдэ алдуу болохогүй бшуу.

1957 ондо Дуся басаган һургуулия дүүргэхэдээ, түрэһэн нютагтаа үлөөд, хонишоноор ажаллажа эхилээ. Бага наһанһаа эжыдээ туһалалсажа, ажалай амта нилээн мэдэхэ болоһон һүбэлгэн бэрхэ басаганда эндэ торохо, түдэгэсэхэ юумэн балай үгы һэн. Хүнэй хойно оронгүйхэн, зоноор адлихан лэ хүдэлөөд ябаа. Теэд хэды жэл соо хониной хойноһоо ябаашье һаань, энэ ажалынь залуухан басаганда сэдьхэлдээ дүтэ һанаха, үнэтэй хэрэгынь боложо үгөөгүй. Юундэшьеб, машина, техника тээшэ Дусиие юунһээшье үлүүгээр татадаг бэлэй. Басаганайнгаа энэ эрмэлзэлые ойлгоһон Хандажаб хүгшөө (нютагаархиниинь Дуняажы гэжэ гү, али бага хүбүүнэйнь нэрээр Алексаан-эжы гэжэ нэрлэдэг юм) һанаандаа һэмээхэнээр:

— Бултадаа тэрэ эсэгээ һажааһан шолмонууд агша гү? Хэзээл наһандаа түмэр түдэгэтэйл носолдожо ябаха юумэл. Хүбүүдшье ябахаараа ябаа һэн гэлэй. Угайдхадаа энэ үхинэй тэрэ трактор, машинын хара тоһон һуруу тэгүүлхэнь юунэйхи агшаб,— гээд үе үе гэмэрбэшье,—барһан, эсэгэнь мүнөө байгаа һаа, өөрөө бүхы наһаараа хара түмэртэйл носолдожо ябаһан хүн эдэнээ харахадаа, хабаяа үзэжэ һууха бэлэй,— гэжэ һанаандаа оруулан. үхибүүдээ нэгэтэшье хоригшогүй һэн.

Эсэгэнь колхоздоо түмэршэ дарханаар хүдэлһэн Бадмын Нима, дайнай гал дүлөөр соробхилһон һүртэ дүшэ нэгэн ондо хэлэндэ һаяхан ороод, «а-ба» гэжэ тулхабаалха болоһон басагатай, үлгытэй үхибүүтэй һамгаяа орхижо, фронт мордоһон байгаа. Ехэ хүбүүниинь, Цэдэн-Дамбань эсэгынгээ хойноһоо уданшьегүй мордожо, зүүн хилэдэ алба хэһэн.

Нима Бадмаев фронтһоо бусаагүй. Тэрэ галта дайнай дүлэн соо Эхэ ороноо, эжэл гурбан үхибүүдэйнгээ энхэ жаргалые хамгаалжа, баатарай үхэлөөр наһа бараа. Тиимэл хадань, тэрэнэй наһаараа хэжэ ябаһан ажалынь үхибүүдтэнь үнэтэ захяа болон үлөө ха юм. Дайнай һүүлээр нютагтаа бусаһан Цэдэн-Дамбань механизатор болохоор шиидээ бэлэй. Мүнөө одхон хүбүүн Сашаньшье механизатораар түрэл совхоздоо ажалладаг болонхой. Мүн басаганииньшье...

Хүнэй ажабайдалай замые ташха ондоо тээшэнь хубилгажа гү, али бүри сэхэлдюулэн залажа, саашанхи хуби заяае тодорхойлжо үгэхэ тиимэ дурасхаалта үшар наһан соо тохёолдодог. 1964 он. Дусиин ажабайдалайнь намтарта тиимэл дурасхаалта үе боложо бэшэгдэнхэй. Энэ жэлдэ Евдокия Нимаева Ленинскэ партиин гэшүүн болоо. Партиин гэшүүнэй улаахан гадартай билет абахадаа, анханайнгаа хүсэл бэелүүлхэб, абынгаа тэмсэн унаһан хэрэгэй түлөө бүхы шадалаараа оролдохоб гэжэ доһолһон зүрхөөрөө тангариглаа һэн. Тиин тэрэл жэлдэ Дуся механизаторай мэргэжэл шудалжа эхилээ. Хэдэн жэл соо ябаһан ажалаа орхижо, нютагтань нэгдэһэн трактористнуудай курсада Дусиин ерэхэдэ:

— Үгы, энэ басаган юугээ бэдэржэ ерээ гээшэб? Хара түмэртэй носолдохо гээшэ эхэнэрнүүдэй хэхэ ажал бэшэ ха юм,— гэжэ гайхалсахашье зариман олдоол һэн бээзэ.

— Трактор шэхэдэхэ гээшэшни хони, хурьгадые хараһантай адли бэшэл байха,— гэжэ наадалангяар «һэргылпэншье» зон бии һэн. Теэд залуу коммунистын зориг тиимэ бэлээр мохохогүй байгаа. Жэл соо Дуся оньһон техникэ шудалжа, хойто хабарынь өөрөө трактор жолоодон, Бүүргэтынгээ үбэрэй тарялаанда гараа һэн.

Тэрэ гэһээр зуогаан жэл үнгэрөө. Евдокия Бадмаевна мүнөө совхозойнгоо дүршэлтэй трактористнуудай тоодо оронхой. Нёдондо Ленинскэ ойн баярай жэлэй ажалай вахтада жагсаһан коммунист Евдокия Нимаева бүхыдөө 1200 гаран гектар тарялан элдүүрилжэ, совхозойнгоо чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Намартаа, ургаса хурялгын дүүрэхэдэ, механизаторнуудай ажал нэгэ бага хүнгэржэ, тэдэнэр трактор машинаяа заһабарилжа эхилдэг. Теэд иигэжэ ан-бун гэжэ ажаллаха сагые Евдокия Нимаева хүлеэдэггүй юм. Тэрэ тарилгын дүүрэмсээр, трактораа заһабарилаад лэ, совхозойнгоо ажалай ямар нэгэ харюусалгатай участогта ошожо хүдэлдэг заншалтай. Үнгэрэгшэ үбэл Евдокия Бадмаевна эхэ хонидой фермэ дээрэ хүдэлөө. Эндэл, хонидой түрэлгын халуун хаһа соо коммунист Нимаевагай амар һуудаггүй абари занда таарама ажал ябажа байгаа бшуу.

Хододоол иигэжэ юундэшьеб яаража, юундэшьеб эрмэлзэн ябадаг энэ залуухан эхэнэрэй хүсэлые юугээр тайлбарилалтайб? Зоной урда бэеэ һайрхаха гэнэ гү? Али зөөриин хойноһоо оролдоно гү?

Үгы. Тэрэнэй үбэл зунгүй нара һалхинда ябажа хүрилэд гэһэншье һаа, сэбэрхэн басаган түхэлөө алдаагүй урин шарайдань, дабхаряатай һайхан томо нюдэн соонь иимэ эд зөөриин хойноһоо эрмэлзэһэн хүсэл олохогүйт. Энэтнай миин лэ, хүдэлмэригүй байжа шадахагүй юрын ажалша буряад эхэнэрэй түхэл шарай, бүри һайхан ерээдүйн байдалые зохёолсон ябаһан коммунистын зан абари ха юм.

Д. ДАШИЕВ.

Хэжэнгын аймагай
Ородой адаг тосхон.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунист Е. Б. Нимаева.

СОЁЛШОДОЙ КОНФЕРЕНЦИ

Зүүн Сибиринн гүрэнэй соёлой институтда багшанарай научно-практическа конференци хоёр үдэрэй туршада болобо.

Конференцидэ хабаадалсагшад арбан секцидэ хубааржа, хүдэлмэри тухайдаа зүбшэһэн, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ тушаа хэлсэһэн байна. Жэшээнь, түүхын ба социологиин секциинхид (хүтэлбэрилэгшэнь Б. Б. Батуев) зургаан элидхэл шагнажа, һанамжа бодомжонуудаа хэлээ. Философи ба политэкономиин, уран зохёолой, хүүгэдэй уран зохёолой ба хүүгэдэй библиотекын ажал хүдэлмэриин, хари хэлэнэй, библиотековедениин, библиографиин, клубай ажал ба театральна режиссерын, хүгжэм шэнжэлгын болон концертнэ гүйсэдхэлгын секцинүүд хүдэлөө.

Конференциин хүдэлмэридэ республикымнай мэдээжэ дуушад хабаадалсажа, дуу хүгжэмэй дундаршагүй нюусатай танилсуулаа.

Манай корр.

Коммунис ажалай ударник Иосиф Ермолаевич Филип... гаран жэлэй туршада Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводт... лажа байдаг. Тэрэ үдэр бүхэндэ даабаряа үлүүлэн дүү... РАГ ДЭЭРЭ: слесарь И. Е. Филиппов. Д. БАЛДАНОВА...

Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой парткомой сек... А. А. ТКАЧЕВА аймагайнгаа парткомой секр... нарай ээлжээтэ семинар дээрэ элидхэл хэжэ, колхоз до... яоуулдаг иинтэ-политическэ хүдэлмэриингөө дүй дүршэл... хөөрэһэн байна. Тэрэнь хуряангыгаар доро үгтэбэ.

НЭГЭ ТҮСЭБӨӨР АЖАЛЛАХАДА ЗОХИСОТОЙ

Манай «Рассвет» колхоз 8463 гектар тарялангай газартай, 985 гектар сабшалантай юм. Колхоздомнай 1311 толгой эбэртэ бодо мал, 11390 хонин, 150 эхэ гахай, 280 адуун, 4500 шубуун тоологдоно. Эдэ бүхы баялигнай колхознигуудай эршэтэ ажалай хүсөөр арьбадхагдажа байдаг. Манай колхозой партийна организаци, бүхы коммунистнууд болон комсомолшууд ниитын хүдэлмэридэ ехэ нүлөө үзүүлжэ байдаг. Улад зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэһэн зорилго партком урдаа т а б и н х а й юм. Энэ талаар зарим тэды амжалтануудые туйлаабди гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха 1970 оной түсэб бүхы һалбаряар үлүүлэн дүүргэгдээ. Үйлэдбэрилһэн продукциин өөрынь үнэ сэн хямдараа, ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ.

Колхозой партийна организацида хамта дээрээ 65 коммунист тоологдоно. Партийна бюрогой заседани дээрэ, коммунистнуудай хамтын суглаанууд дээрэ политическэ ба ажахын асуудалнууд табигдадаг гээшэ. Колхозой бүхы ажал ябуулгые партбюро саг үргэлжэ хинажа байдаг. Тиихэдээ ажахын бүхы һалбаринуудта коммунистнуудай нүлөө дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулнабди. 40 коммунист колхозой үйлэдбэриин харюусалгата участогуудта ажаллана.

Колхозой партком коллективүүдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхын, коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлхын, колхозник бүхэниие һуралсалда хабаадуулхын тула оролдодог. Жэшээлхэдэ, 40 коммунист политическэ гэгээрэлэй һургуулида һуралсана, 35 һаалишан 32 часай программаар һуралсаа. Механизаторай мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсанууд жэл бүри олон механизаторые бэлдэдэг. Байгша ондо 13 хүн трактористын үнэмшэлгэ абаа, 15 тракторист классаа дээшэлүүлһэн байна.

Социалис уялганууд ба гүрэнэй түсэб дүүргэхын тула колхозой правлени болон партком эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр ажаллаха болодог. Ушар тиимэһээ бидэнэр социалис мүрысөө хүтэлбэрилхэ асуудалые партийна хүдэлмэриин шухала хуби гэжэ тоолодог байнабди. Социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан хүнүүд моральна ба материальна урмашуулгада хүртэдэг. 1970 ондо 53 хүндэ грамота, 10 һаалишан, 3 хонишон, 15 механизаторто дамжуулгын вымпел барюулагдаа, 200 колхозник мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Тэрэнһээ гадна аймагай гү, али колхозой «Эрхим һаалишан», «Эрхим хонишон», «Эрхим механизатор» гэһэн нэрэ зэргэ нилээд олон колхознигто олгогдоһон.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг дарыдаа гаргагдадаг, тэдэ дүнгүүдынь олониитэдэ тараагдадаг байна. Гэхэтэй хамта, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Колхознигуудай ажалай эдэбхи үүсхэл бадаруулхын, ажалай журам һайжаруулхын тула ойлгуулламжын хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулнабди.

24 хүнһөө бүридэһэн лекторнуудай хоёр бүлэг, 9 политинформатор, 12 агитатор политическэ агитаци ябуулха нэгэ түсэбөөр ажалаа хэдэг юм.

Манай колхозойхид ... гайнгаа и н т е л л и... цитэй хамта онинобо... жэшээгээр соёлой ба по... хүдэлмэри ябуулха ... түсэб табиһан юм. Энэ ... дотоор бэелүүлэгдэжэ ...

Түсэбтэ табан жэ... КПСС-эй XXIV съезды... вэнүүдэй проект колхо... шадай дунда үргэнөөр зү... сэгдэһэн. Мүнөө лекто... литинформаторнууд, аги... бүхы фермэнүүд, трак... гадануудта съезды ... нуудаар хөөрэлдөөнүү... гэнэ, лекцинүүдые үнш... гуулиин багшанар Е. Ф. ... лов, Ф. С. Гнеушев, М. ... кова, Ф. М. Степанов ... бэрхэ лекторнууд юм.

Уран һайханай бүлгэм... буудтаа нилээд ехэ ю... байдаг. Духовой 2 оркест... радын 2 оркестр бии. Жэл... һээ хойшо хамта дээрээ 2... церт харуулагдаад бай...

Манай партком 2-дохи ... талда дүүргэхэ ажал хү... риингөө түсэб һаяхан ... Лекторнууд, политинфо... нууд, клубууд болон биб... нүүдэй, медицинын, хүдэл... маанай хүдэлмэрилэгшэд... даа хэзээ, ямар хэмжээ... үнгэргэхэ тухай нэгэ тү... фигтай. Энэ түсэб клубуу... гаданууд, фермэнүүд боло... лэдбэриин бусадшье уча... та тараагдан үгтэдэг. Тии... энэ түсэбэй дүүргэлтэ... колхознигуудай хиналта... на бшуу.

Һүнгуулиин урда тээ... мэри бидэнэр эхилээбди. 2 ... пункт. 2 агитколлектив ... хүдэлнэ. Тэндэнь һун... булан эмхидхэгдэнхэй... колхозой ажалшад һу... ажалай эрхим амжалтаар ... гэжэ бэлдэнэ.

Манай колхозой парткo... правлени, бүхы коммуни... КПСС-эй XXIV съезды ... шиидхэбэрие бэелүүл... лөө тэмсэжэ байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РСФСР-эй хүдөө ажахын түрүүшүүлые СССР-эй орден ба медальнуудаар шагнаха тухай

Хүдөө ажахын үйлэдбэрие хүгжөөлгэдэ, мүн наймадахи табан жэлэй турша соо гүрэндэ газар тарялангай ба мал ажалай продукци худалдаха түсэб дүүргэлгэдэ амжалтатай байһанайнь түлөө нимэ хүнүүдые шагнаха гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Алексеев Карп Лифантьевичые — Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна зоотехник.

Ангрускаев Даша Жабаевичые — Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой хонишон.

Антонов Михаил Кузьмичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой тракторист.

Арданов Ошор Жамьяновичые — Түнхэнэй ой модоной ажахын лесник.

Аскарова Халиса Аскаровнае — Хяагтын аймагай «Пограничный» совхозой һаалишан.

Афанасьева Надежда Васильевнае — Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой овощевод.

Аюшеев Бальжин Аюшеевичые — Хяагтын аймагай Ехэ-Нугын совхозой ахалагша хонишон.

Аюшин Доржи Цыреновичые — Хориин аймагай Хориин сельсоведэй түрүүлэгшэ.

Бабасанова Цымпилмае — Бэшүүрэй аймагай Бодонгуудай совхозой малшан.

Бадмаева Цыпидые — Захааминай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой овощевод.

Базаров Ламажап Цыреновичые — Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод.

Базаров Шарлу Доржиевичые — Захааминай ой модоной ажахын лесник.

Банзуров Бато Данзановичые — Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой слесарь.

Балбаров Самбу Гармацыбиковичые — Сэлэнгын аймагай Жаргалантын ветеринарна пунктые даагша.

Бальчинова Бутыд-Ханда Очировнае — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Батожапов Цыдыпдоржо Нимаевичые — Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой тракторист.

Батоев Балдай Батоевичые — «Востоксибгипроводхоз» институдай Буряадай комплексно проектно станцин таһагай начальник.

[illegible] Георгий Игнатьевичые — «Бурводстрой» трестын Зэдын нүүдэл оньһожоруулагдамал колонный экскаваторщик.

Богидаева Алеалия Матвеевнае — Улаан-Үдэ хотын «Бурятколхозпроект» институдай проектнэ бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ.

Ботов Иван Яковлевичые — Загарайн аймагай Дээдэ-Элхиин сельсоведэй түрүүлэгшэ.

Бояркин Анатолий Михайловичые — Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын инженер.

Будаев Даши Баяндаевичые — КПСС-эй Зэдын райкомой секретарь.

Будаева Дулмажап Доржитаровнае — Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Будаева Дулма Данзановнае — Ахын аймагай «Улаан-Аха» колхозой хонишон.

Ванданов Владимир Ринчиновичые — Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой тракторист.

Варфоломеев Андрей Петровичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай Мухар-Шэбэрэй ой модоной ажахын лесник.

Васильева Анна Игнатьевнае — Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой һаалишан.

Воротников Иван Алексеевичые — Сэлэнгын аймагай Гусиноозерскын лесничествын лесник.

Галсанов Жаргал Жамбаловичые — Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

Гармаев Дамдин Дашеевичые — Захааминай аймагай «Победа» колхозой малшан.

Гатапова Бальжидые — Хориин аймагай Георгиевско совхозой ахалагша хонишон.

Гомбоев Дымбрыл Банровичые — Захааминай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй отделениин шофёр.

Гомбоев Олег Цыдыповичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой хонишон.

Гончикдоржиева Цырмае — Хориин аймагай Хүрбын совхозой һаалишан.

Гордеева Евдокия Мануиловнае — Улаан-Үдын аймагай Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй һуралсалай-туршалгын ажахын һаалишан.

Гылыков Пётр Лубсандоржиевичые — Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой бригадир.

Дагбаев Данзан Дагбаевичые — КПСС-эй Хориин райкомой секретарь.

Дамдинцыренов Чимит Самбуевичые — Улаан-Үдын Зауудинска мелькомбинадай халаанай мастер.

Данзанов Лазарь Гундыповичые — ВЛКСМ-эй Түнхэнэй райкомой нэгэдэхи секретарь байһан.

Дардаева Мария Даниловнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Одон» совхозой ахалагша тугалшан.

Дашиев Агбан Дашкевичые — КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой инструктор.

Доржиев Жигмит Жимбеевичые — Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

Доржиев Пурбо-Доржо Доржиевичые — Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхозой хонишон.

Дугаров Лазарь Ломбоевичые — Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» совхозой комбайнер.

Дугаров Эрдыни Ламажаповичые — Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

Душин Николай Тихоновичые — Загарайн аймагай «Гигант» колхозой тракторист.

Дымбрылов Доржо Дымбрыловичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» совхозой һаалиин фермые даагша.

Дынжинова Гармацу Нимаевнае — Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой һаалишан.

Жерлов Федос Ивановичые — Загарайн аймагай Хандагатайн ой модоной ажахын лесник.

Жилкина Валентина Федоровнае — Улаан-Үдын аймагай Ивалгын гидромелиоративна техникумэй багша.

Жуков Михаил Григорьевичые — Хяагтын аймагай таряа тушаажа абадаг Харанхын пунктын хүдэлмэришэн.

Загузин Павел Александровичые — Улаан-Үдын аймагай «Байкал» племхозой жолоошон.

Залуцкая Матрена Яковлевнае — Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой тугалшан.

Зарубин Геннадий Николаевичые — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой механизатор.

Застрогина Мария Никифоровнае — Улаан-Үдын аймагай «Советская Россия» колхозой һаалишан.

Калашников Сергей Петровичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

Камынин Пётр Ивановичые — «Бурводстрой» трестын Улаан-Үдын нүүдэл оньһожоруулагдамал колонный бригадир.

Карбаинов Иван Евлампиевичые — КПСС-эй Яруунын райкомой секретарь.

Каргапольцева Наталья Никаноровнае — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой инкубаторна станциин оператор.

Карнышев Семен Ефимовичые — Кабанскын аймагай Оймороой совхозой тракторист.

Клементьев Алексей Георгиевичые — Забайкалиин ой тайга хамгаалгын авиабазын Улаан-Үдын таһагай парашютист.

Князев Иван Васильевичые — Яруунын аймагай «Улаан Туяа» совхозой хүдэлмэришэн.

Коденева Вера Ивановнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой һаалишан.

Колмакова Евдокия Васильевнае — республикын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Прибайкалиин аймагтахи Татауровска заһабарилгын заводой токарь.

Корнев Гурьян Евдокимовичые — Зэдын аймагай Зэдын совхозой бригадир.

Коротова Дора Трофимовнае — Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой һаалишан.

Корытова Анна Леонтьевнае — Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой бригадир.

Кузьмин Конон Михайловичые — Ербановай нэрэмжэтэ Буряадай хүдөө ажахын техникумэй багша.

Лапин Иван Ивановичые — Зэдын колхоз хоорондын барилгын организациин жолоошон.

Латыпова Антонина Иннокентьевнае — Сэлэнгын аймагай Сэлэн Дүүмын заһабарилгын-механическа заводой хэбшэн.

Леонова Епистемея Лукьяновнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Загански» колхозой һаалишан.

Листов Василий Григорьевичые — Улаан-Үдын аймагай «Бурводстрой» трестын автобазын жолоошон.

Лосева Пелагея Николаевнае — Загарайн аймагай Онохойн совхозой тугалшан.

Любовникова Екатерина Андрияновнае — Баргажанай аймагай Сахулиин совхозой тугалшан.

Максимов Алексей Устиновичые — Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой тракторист.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Автомобильна харгы баридаг, ашаглалгада оруулдаг предприятинуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадые СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнаха тухай

Автомобильна харгы бариха, заһабарилха ба харууһалха талаар табан жэлэй даабарие дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Гончаров Сергей Прокопьевичые — харгы барилгын управлениин слесарь.

Клепалов Виктор Григорьевичые — харгы барилгын 1-дэхи районой экскаваторай машинист.

Поспелов Мефодий Васильевичые — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи автомобильна харгы барилгын ба заһабарилгын управлениин начальник.

Самсонов Георгий Георгиевичые — Иркутск — Улаан-Үдэ гэһэн автомобильна харгын управлениин начальник.

Слепнёв Андрей Карповичые — автомобильна харгын Бэшүүрэй линейнэ управлениин шофёр.

Спирин Георгий Викторовичые — харгын үйлэдбэриин управлениин 595-дахи участогай бульдозерой машинист.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Малофеев Иннокентий Александровичые — харгы үйлэдбэриин 2485-дахи участогай грейдерэй машинист.

Николаев Василий Яковлевичые — автомобильна харгын Зэдын линейнэ управлениин хүдэлмэрие эмхидхэгшэ.

Попов Пётр Семёновичые — харгы ашаглалгада оруулгын 84 дэхи участогай автогрейдерэй машинист.

Попов Алексей Самуиловичые — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи автомобильна харгы барилга ба заһабарилгын управлениин ахалагша инженер.

Селецкий Анатолий Витальевичые — харгы ашаглалгада оруулгын 83-дахи участогай экскаваторай машинист.

Скоников Дмитрий Нитиковичые — харгын үйлэдбэриин 2217-дохи участогай харгын мастер.

Ухов Владимир Михайловичые — харгын 599-дэхи участогай бульдозерой машинист.

Шурыгин Никита Макар... — харгы барилгын упра... начальник.

«АЖАЛАЙ ШЭН ГАБЬЯА... ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Лобаев Николай Петро... харгы барилгын 1-дэхи ... бульдозерой машинист.

Мильгунов Савелий Иг...чые — автомобильна харг...гарайн линейнэ управлен... дозерой машинист.

Патрушев Николай Гри...чые — харгы барилгын ... ниин бульдозерой машини...

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺ... ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Бурцева Нина Михайл... харгы ашаглалгада оруул... дэхи участогай хүдэлмэриш...

Кряжев Алексей Алекс... — автомобильна харгын ... линейнэ управлениин авто...рэй машинист.

Максимова Екатерина ...нае — автомобильна харг... хааминай линейнэ управле... дэлмэришэн.

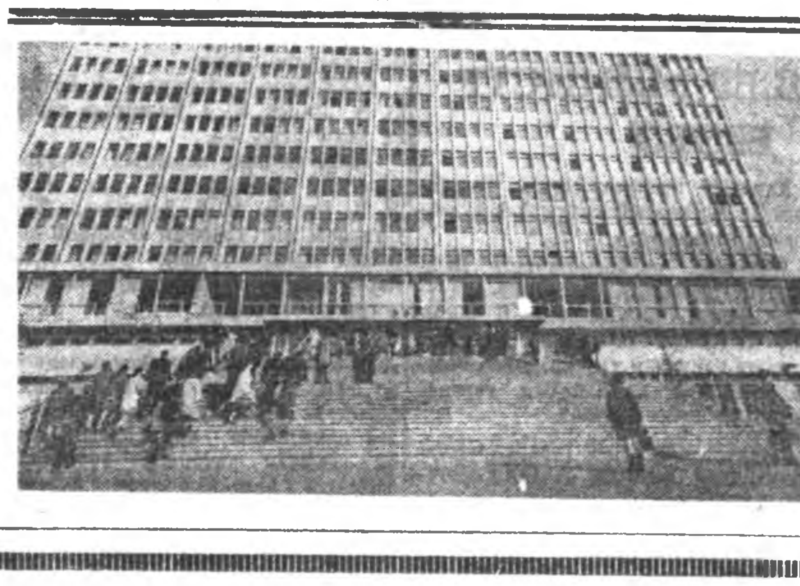
Оленников Семён Григор... — харгы ашаглалгада ... 76-дахи участогай шофёр.

Шедеев Даниил Семёно... харгы барилгын управлен... фёр.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРН...

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАД...

Москва, Кремль.
1971 оной майн 4.

ГРУЗИИН ССР. ГРУЗИ... ВЕТ ЗАСАГ ТОГТОҺООР 5... ЛЭЙ ОЙ ГҮЙСЭБЭ. ЭНЭ ҮЕ... РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ... ХЫ БОЛОН КУЛЬТУРА ... РАН ХҮГЖӨӨ. ЗУРАГ ... ТБИЛИСИИН ГҮРЭНЭЙ УН... СИТЕДТЭ БАРИГДАҺАН ... САЛАЙ ШЭНЭ КОРПУС ... ЛАГДАНА.

АПН-эй ...

ХОНХО

№ 22

Улаан-Удын 4-дэхи hургуулин… пионернуудэй хүдэлмэри …аар табигданхай.

…Эдиршүүлэй отрядуудай хоо…до hайн hайхан заншал бии: … бүхэн үндэр нэрэ зэргын … тэмсэнэ.

…ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Удын …дэхи hургуулиин ахалагша …пионервожата Валентина Алек…сандровна Зыкова пионерну…дэй дунда.

МҮНӨӨДЭР—ПИОНЕРНҮҮДЭЙ hАЙНДЭР

1922 оной майн 19-дэ хүзүүндээ улаан галстук зүүhэн түрүүшын эдиршүүлые эмхидхэжэ, пионерскэ организаци бии болгогдоо бэлэй. Улаан галстуггай хүбүүд, басагадые аха нүхэдынь манай халаан—бишыхан коммунистнар гэдэг, харин дайсад... шолмосой үринэр гэжэ нэрлэдэг байгаа юм гэхэ. Юундэб гэхэдэ, бишыхан коммунистнар дайсадай хорото хэрэгүүдые элишэлхэ талаар аха нүхэдтөө ехэ туhа хүргэдэг hэн.

Түрүүшын пионернүүдэй заншалые далаад онуудайшье эдиршүүл сахиhаар. Түмэр түдэгэ, саарhанай хаядаhа суглуулжа гү, али мал харалсажа, Эхэ орондоо ехэшүүлэй ажалда туhа хүргэдэг. Мүнөөдэр манай пионернүүд ямараар 50 жэлэйнгээ hайндэртэ бэлдэжэ байhанаа Эхэ орондоо, түрэл партидаа, аха комсомолдоо элидхэхэнь. Бидэ мүнөөдэр «Хонхынгоо» ээлжээтэ хуудаhые Пионернүүдэй үдэртэ зорюулбабди.

АЛДАРТА ҮДЭРӨӨ УГТУУЛАН...

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна пионерскэ организациин бии болгогдоhоор 50 жэл 1972 оной майн 22-то гүйсэхэ.

«Шамдаа, түрэл парти, шамдаа, Совет орон, бидэнэй эрхим hуралсалые, ажалай бэлэгые, үнэн сэхэ зангые, дураяа зорюулнабди!»—гэhэн уряа доро түрэhэн үдэрэйнгөө ехэ hайндэртэ бэлдэхыень комсомолой XVI съезд бүхы пионернүүдые уряалаа hэмнай. Тиигэжэ «Хододоо бэлэн!» гэhэн Бүхэсоюзна пионернүүдэй марш эхилhэн юм. Марш долоон шэглэлтэй: 1) «Эрдэмэй орон нютагуудаар аяншалга», 2) «Пионерскэ тугаараа бэеэ тэгшэлэ», 3) «Минии эсэгэ орон—СССР». 4) «Эб найрамдал, hаналаа нэгэдэлгэ». 5) «Зарница». 6) «Пионерэй жагсаал». 7) «Мүшэхэн».

Тус маршын түрүүшын жэл КПСС-эй XXIV съездын зарлагдаhан алдарта жэлтэй тохёолдобо. Пионерэй бүхы хэрэгүүд түрэл партидаа зорюулагдаа.

Эхэ оронойнгоо бүхы үетэндөөл адли, Буряад ороной, тэрэ тоодо Улаан-Үдын пионернүүд хамаг амжалтаяа Коммунис партиингаа түүхэтэ съездэ зорюулдаг байгаа. Пионерскэ организациин городской совет пионерэй 50 жэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин холын хараатай түсэб баталаа hэн.

Манай городой пионерскэ отрядууд яhала эмхитэйгээр хүдэлжэ, горитой амжалта туйлана. Түрүүшын жэлэй дүн гаргахада, эрхим отрядууд маршын бүхы долоон шэглэлээр хүдэлмэри ябуулжа, эрхимэй эрхимүүд гэжэ нэрлүүлхэ эрхэтэй болоо. Мүнөө манай городто 27 эрхимэй эрхим отрядууд тоологдоно бшуу!

Илангаяа 40-дэхи, 3-дахи, 43-дахи, 20-дохи, 31-дэхи, 35-дахи болон бусад hургуулинуудай пионерскэ организацинууд шалгарна.

«Хододоо бэлэн!» гэhэн маршын эгээл шухала шэглэл гэхэдэ, «Эрдэмэй орон нютагуудаар аяншалга» болоно. Тус шэглэлэй ёhоор үхибүүд эрдэмэй, фантазиин, номуудай гүн гүнзэгы удхые ойлгохо гэжэ эрмэлзэхэ ёhотой.

Жэшээнь, 31-дэхи hургуулида тон hонирхолтой турнир, олимпиада, конференци үнгэргэгдэнэ.

«Эб найрамдал, hаналаа нэгэдэлгэ» гэhэн шэглэл хадаа олон ондоо яhатанай пионернүүдтэй, хилын саадахи үетэнтээ хани барисаа бэхижүүлхэ, дайнда, капитализмын хара hабарта эсэргүүсэхэ гэhэн удхатай.

Нэгэдэхи интернат hургуулиин пионернүүд Анджела Дэвисые хамгаалhан 500-гаад хүнэй гар табюулаа.

«Пионерскэ тугаараа бэеэ тэгшэлэ» гэhэн шэглэлэй ёhоор баhал ехэ юумэн хэгдэнэ. Эдир улаан мүршэд Улаан-Үдын пионерскэ организациин түүхые жэл жэлээрнь бэшэжэ байнхай. hургуулинуудта жагсаалай болон дуунай сборнууд үнгэргэгдэнэ.

«Зарница» гэжэ сэрэгэй гуримаар үнгэргэгдэдэг нааданда бүхы пионернүүд хабаададаг. Тус наадан заншалта болонхой. hургуулинууд бүхэли жэл соо тэрээндэ бэлдээд, хабартаа мүрысөөн болодог.

Пионерэй маршын ябасые городской, районно соведүүд хүтэлбэрилнэ. Мүнөөдэр БурАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ «Наран бүхы дэлхэйн хүүгэдые гэрэлтүүлэг лэ!» гэhэн фестиваль үнгэрхэ. Тэрээндэ городой бүхы пионернүүд үнинэй бэлдэнхэй юм. Фестивалиин программада пионернүүдэй парад, яhатан бүриин хатар, хүнгэн атлетикэ, бусад мүрысөөн оруулагдана. hайндэр хүгжэмэй училищи соо түгэсэхэ. Тэндэ «Хододоо бэлэн!» гэhэн маршын түрүүшын жэлдэ эрхимэй эрхим гүүлэhэн пионеротрядуудай дунда түгэсхэлэй дүн гаргагдажа, эрхимлэгшэд отрядайнгаа тугта хадаха медаляар шагнагдаха.

Мүнөөдэр пионернүүдэй hайндэр. Тус hайндэрөөр дашарамдуулан, ниислэл хотынгоо пионернүүдэй нэрэhээ Буряад оронойнгоо хото, хүдөөгэй пионернүүдые халуунаар амаршалаад, 50 жэлэйнгээ hайндэрые амжалта ехэтэйгээр угтахыень хүсэнэб.

Л. МАЦУКОВА,
ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой hургуулиин таhагые даагша.

ЛЕНИНЭЙ hУРАhАН hУРГУУЛИДА

…түрэлтэнэй агууехэ вождь В. И. Ленинэй түрэ…100 жэлэй гүйсэhэн ондо би Буряадай республи…лон багшанартай хамта Ульяновск хото ошоhон …аб. Тэндэ хараhан үзэhэн зарим hониноо «Хон…хуудаhанай эдир уншагшадтай хубаалдаха гээ…

…льяновск хото хүрэhэн лэ хүн Советскэ гудамжада … хоёр дабхар хуушанай байшан тээшэ яаран … Тэрэ байшан улаан хирпиисээр бариhан зал…ай юм. Байшангай нюур талада дурасхаалта шэ…абтагай дээрэ:

Эндэ 1879—1887 онуудта
Владимир Ильич
Ульянов-Ленин
hураhан юм

… бэшээтэй. Мүнөө тэндэ Ленинэй ордено, В. И. …эй нэрэмжэтэ дунда hургуули хүдэлнэ.

…Октябриин революциин урда тээ тус байшан …Симбирскэ эрэшүүлэй классическа гимнази байhан …Тэрэ гимназида Володя Ульяновай аха дүүнэр hу…

…hуража дүүргэгшэдэй дундаhаа мэдээжэ хүнүүд …гараhан намтартай. Академигүүд В. Н. Фила…, И. В. Курчатов, Н. Г. Колосов, элүүрые хамгаал… түрүүшын министрэй орлогшо, «Артек» гэжэ бү…юзна пионерлагерь эмхидхэhэн З. П. Соловьев, фи…ын түрүүшын нарком Н. П. Брюханов, чуваш ара…гэээрүүлэгшэ И. Я. Яковлев, Волгын дуушан, «Из…острова на стрежень» гэжэ олондо мэдээжэ дуунай …р Д. Н. Садовников болон бусад энэ hургуули дүүр…л байха юм. Тус hургуулиинхид тэдэнэй дурасхаа…мүнөө нангинаар сахидаг.

…өөр hурагшадташье, багшанарташье гимназист …Ульяновай мүнхэ дурасхаал эгээл хүндэтэйгөөр …дадаг. Зүб даа, Володя эгээл түрүүн эндэ hургуу… ороо, эндэ алтан медальтайгаар hуралсалаа дүүргэ… болбосоролой аттестат абажа гараа.

…Владимир Ильичэй нэрэтэй холбоотой бүхы юумые …намтайгаар хадагалан сахидаг. Володя Ульяновай …hан класс бүхэндэ дурасхаалта хабтагайнууд хэг…ий. Хоёрдохи дабхартахи классуудай нэгэн класс… болгогдонхой. Дурасхаалта хабтагай дээрэ иигэжэ …тэй: **«Эндэ Владимир Ильич Ульянов-Ленин …-1886 онуудта 7-дохи класста hураhан юм».**

…Володя Ульяновай hуража байха үедэ ямар hэм, тии…дэ класс доторхи байра байдал түхеэрэгдэнхэй. … соо гушан парта, багшын ендэр кафедра, стул, …, 1841 ондо хэблэгдэhэн дэлхэйн хахад хүби…ай карта тусхай стендэ үлгөөтэй. Түрүүшын зэр… hубариhан партануудай эгээл hүүлшынхинь сон… ойро байна. Тэрэ партада түмэр хадаатай, тэрээн… **«Эндэ долоодохи классай hурагша Владимир …нов hуудаг hэн»** гэжэ бэшээтэй.

…Класс-музей 1954 ондо нээгдэhэн байгаа. Тэрээнии… нээхэ хэрэгтэ Владимир Ильичтэй сугтаа hу… М. Ф. Кузнецов гэжэ хүн горитой туhаламжа …hэн юм ха.

…Класс-музейтэй зэргэлээд актова зал оршоно. Тэндэ … оной майн 5-hаа июниин 6 болотор Владимир … болбосоролой аттестат абахаяа шалгалта бариhан. …hургуулиин вестибюль Ленинскэ дурасхаалта бүлэгтэ …лагдаhан. Вестибюль соо скульптор В. Е. Цигалиин …hэн «Володя Ульянов — гимназист» гэhэн мра…р хэгдэhэн скульптура табяатай. «Мүнхэдөө нан…газарнууд», «Эдэнэр манай hургуулида hураhан» …стендүүд, уран зурагай галерей эмхидхэгдэнхэй. …Дурасхаалта юумэнүүдые табидаг зал соо Ленинэ… багшанарай бодото дүрэ зурагууд, Владимир …Ульяновай гимназическа жэлнүүд тухай хөөрэhэн до…нтнүүдэй фото-буулгабаринууд бии. Жэшээнь, hу…алайнь табелиин, магтаалай хуудаhанай, болбосо…й аттестадай фото-буулгабаринууд харагшадай ан…ал татана. Мүн баhа гимнази дүүргэжэ гарахадаа, …Владимир Ильичэй абаhан характеристикын буулгабари байна. Тэрээн соонь иимэ үгэнүүд бии: **«Яhала бэлигтэй, оролдосотой, нарин нягта Ульянов бүхы классуудта эрхим hурагша байгаа, амжалтаа…аа, хүгжэлтөөрөө, жүрамаараа эгээл …айн байhан тула, hуралсалаа дүүргэжэ гарахадаа, алтан медаляар шагнагдаба».** Энэл зал соо Володя Ульяновай элдэб туршалга хэдэг байhан физикын приборнууд табяатай. Гимназиин ехэ библиотекын номуудшье бии. Нэгэ витринэ соо гимнази дүүргэхэдээ абаhан алтан медалиинь hажаалган хэhэн түхэл дүрсые хараабди...

Тус hургуулиин багшанар, ахамад классай шабинар бүхы hурагшадые Ленинэй намтарай hайхан жэшээ дээрэ хүмүүжүүлхын тула яhала ехэ юумэ хэдэг байна. Жэшээнь, долоо наhатайшуул эгээл түрүүн hургуулида ерэхэдээ, агууехэ Ильич багша эндэ hураа юм гэжэ ойлгожо абадаг. Горитойхонууд болохо бүреэ Владимир Ильичэй намтарые дэлгэрэнгыгээр шудалдаг байна. Ахамад класста ороходоо, В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалдаг.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ, Ленинэй ордено hургуулиин hурагшад булта hайнаар hураха ёhотой бэзэ. Багшанарай коллектив, пионерэй, комсомолой организацинууд тэрэнэй түлөө тэмсэдэг байhаниинь ойлгосотой. Комсомольско класс бүхы пионернүүдые шефтээ абадаг, хэрэгтэй болоо hаань, hуралсалдань туhалдаг, бирагүйшэг hурадагуудые хиналта дороо абадаг байна.

Комсомолшууд, пионернүүд ниитэдэ туhатай ажалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээнь, ахамад классуудай hурагшад үргэн экрантай кинотеатрай, областной драмтеатрай байшангай, Ульяновск хотын эгээл гоё булан—Шэнэ Венец, дурасхаалта Ленинскэ комплексын барилгада хүдэлөө, гудамжануудта модо тариха хэрэгтэ хабаадалсаа.

Ленин тухай үшөө ехэ юумэ мэдэдэг болохын тула тэрэнэй нэрэтэй холбоотой газарнуудаар hурагшад ходо аяншалжа байдаг. «Ульяновск—Москва—Ульяновск» гэhэн маршрудаар автомобильна аяншалгада арбан зургаан hурагшад хабаадаа юм. Зорилгонь хадаа, ленинскэ газарнуудые үзэхэ, Владимир Ильичые хараhан хүнүүдтэй уулзаха гэhэн байгаа.

Тус hургуули өөрын hайхан ёhо заншалтай. Сентябриин нэгэндэ hургуулиингаа үбэртэ hурагшад баяр ёhололой жагсаалда зогсоогдодог. Ахамад классайхид багашуулые халуунаар амаршалжа, сэсэгүүдые барюулдаг.

Хонхын жэнгирхэдэ, багашуул эгээл түрүүшынгээ хэшээл шагнахаяа класс-музейдэ ерэдэг. Багшань тэдээндэ hургуулиингаа түүхые тон ойлгосотой тодоор хөөрэжэ үгэдэг. hургуулитаяа танилсажархёод, нэгэдэхи классайхид Ленинэй талмайда ерэжэ, Владимир Ильичэй хүшөөдэ сэсэгүүдые табяад, автобусто hуужа, Ленинскэ газарнуудаар экскурси хэдэг байна.

Апрелиин 22-ой үдэр — тус hургуулиинхидай ехэ hайндэр. Тэрэ үдэрые hайнаар угтахын тула hуралсалай жэлэй түрүүшын үдэрhөө бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Багшын түрэhэн үдэрые угтуулан, эрхим найруулгын, шүлэгүүдэй, Ленин тухай рассказуудай конкурс, пионерскэ сборнууд, уран hайханай харалга, спортивна мүрысөөн, техническэ, уран бүтээлнүүдэй выставкэ үнгэргэгдэдэг. Апрелиин 22-то үхибүүдтэ нэрэтэй түрэтэй айлшад—уран зохёолшод, зураашад, артистнар ерэдэг.

Эдэ бүхы бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулхада, класс-музейн совет ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэрэ соведэй бүридэлдэ 7—10 классуудhаа эрхимээр hурадаг далаад хүн оролсоно.

Энэ hургуулида оронойманай зүг бүхэнhөө, хилын саанаhаа 10000 бэшэг жэл бүри ерэдэг. Үхибүүд тэдээндэ дуратайгаар харюу бэшэдэг байна.

1966 оной сентябриин 30-да hургуулидань баяртай мэдээсэл абтаа. Ургажа ябаhан үетэниие коммунис ёhоор хүмүүжүүлэн, hайнаар hургаха хэрэгтэ амжалтатай байhанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёhоор Ульяновск хотын Ленинэй нэрэмжэтэ нэгэдэхи дунда hургуули Ленинэй орденоор шагнагдаа hэн.

Октябриин революциин 50 жэлэй ойн урда тээ соносхогдоhон социалис мүрысөөндэ илаhанайнь түлөө РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй зүгhөө тэрэ hургуули Дурасхаалта тугаар шагнагдаhан байгаа.

Ленинэй hураhан hургуулида хүдэлжэ байhан багшанар, тэндэ hурадаг шабинар түрэл партиингаа, совет арадайнгаа урда хэр ехэ харюусалгатай байhанаа hайн ойлгодог юм ха гэжэ бидэ hанаа hэмди.

О. АЛЕКСАНДРОВА,
республиканска гэгээрэлэй байшангай методист.

Уряа горно, уран барабан урматай дорюунаар ханхинана.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭНДЭhЭЭ ЖУРАМ ЭХИЛНЭ...

Владимир Ильич Ленинэй хани нүхэр, Коммунис партиин элитэ ехэ ажал ябуулагша Надежда Константиновна Крупская пионернүүдэй ажал хэрэгүүдээр hонирходог, тэрэ асуудалаар өөрынгөө hанамжа дурадхалнуудые, тусхай статьянуудые бэшэдэг, суглаан дээрэ үгэ хэлэдэг байhан. Н. К. Крупскаягай хэлэhэн зүйлнүүд марксизм-ленинизмын сурталhаа үндэhэтэй тула мүнөөшье хүрэтэр удхаяа гээгээгүй, пионернүүдтэ, вожатануудта hургаал болоhон зандаа гээшэ. Тинмэhээ мүнөөдэр бидэ 1927 ондо «Пионерская правда» газетын 1-дэхи номерто толилогдоhон статьяhаань хэhэгүүдые үгэхэ гэжэ шиидээбди.

...Табиhан зорилгоёо бэелүүлхын тула эбтэй эетэйгээр, хамтаараа хүдэлхэ хэрэгтэй. Заримдаа ямар нэгэн юумэ хэхэ дуран хүрэхэгүй, теэд хэхэлиш даа — хара амяа хаража болохогүй.

Эбтэйгээр хүдэлхэ хэрэгтэй гээшые бүхы үхибүүд ойлгодог. Заримдаа пионернүүд coohoo хэн нэгэн ниитэ шиидхэбэриин ёhoop боложо үгэдэггүй, тиихэдэнь үхибүүд, вожатаньшье уурлалдадаг, тэрэнээ зэмэлдэг, отрядhаа гаргажа хаяха ушартайшье болодог.

Тиихэдээ отрядай журам баалалтын гуримтай, пионер гаргагдахаhаал айжа, тогтоолнуудые сахиха ушартаи болоно гээшэ ааб даа. Энэ зүб гү?

Владимир Ильич «Агуехэ үүсхэл» гэжэ брошюрахан соогоо капитализмын үедэ хүнүүд барилшаяа хаража хүдэлдэг, капитализмын үедэ баалалтын журам сахигдадаг, харин коммунизмын үедэ баалалтын журам үгы болгогдожо, hайн дуранай журам мандаха гэжэ бэшээ hэн. hайн дуранай журамай жэшээ болодог хадань, Владимир Ильич субботнигуудые ехээр магтадаг байгаа. Субботодо хүдэлмэри дүүрэдэг, амархада болохо, зүгөөр хүнүүд амархын орондо ехэнхидээ эгээл хүндэ, эгээл hонигүй хүдэлмэри эбтэйгээр хэжэ ородог. Тэдэниие хэншье баадхадаггүй, харин тэрэ үедэ hандарhан ажахыгаа hэргээхэ гээшэ юунтэй сэнтэйб гэжэ ойлгодог байhанhаа хүдэлхэеэ ошодог байгаа бшуу.

Пионерэй отряд хадаа Ильичэй хэрэгые эсэстэнь хүргэхэ гэhэн хүүгэдэй эмхи ха юм. Тиимэл хадань, пионернүүд өөhэдынгөө нүхэдые баалалтын бэшэ, харин hайн дуранай журам сахидаг байхаар хүмүүжүүлхэ зэргэтэй.

Тэрэниие яажа бэелүүлхэб? hайн дуранай журам хаанаhаа унгитайб? Ондоогоор бэшэ, харин иимээр лэ хэхэ хэрэгтэй гэhэн мэдэрэлhээ удхатай.

Хүбүүнэй эхэ үбдэбэ гээшэ. Тэрээндээ эм олохо хэрэгтэй. Эм асархадаа арбан модо ябаха хэрэгтэй. Газаа hүни болошоо. Хүбүүн эхэдээ дуратай. Тэрэниие хэншье эмдэ эльгээгээгүй. Гэбэшье хүбүүн рецепт абаад, hүниндөө гансаараа, нэгэшье амаргүйнгүй, эхэдээ эм олохын тула ой соогуур ошоо. Тиигэжэ ябахыень юун баалаа гээшэб? Эхэдээ дурладаг дураниинь, эм эхыемни абарха гэhэн мэдэрэлынь. Эгээл иимээр пионернүүдшье юунэй тула, юу хэжэ байhанаа элеэр мэдэрхэ зэргэтэй. Тиигэбэл, тэдэнэйшье дунда hайн дуранай журам бэхижэхэ байха.

Мастерскойдо гү, али клубта имагтал ахамад пионернүүд хүдэлдэг. Багашуулые верстагта дүтэлүүлдэггүй. Тэдэнь гар хюрөөнүүдыень абаад, сабуунь адхажархёо. «Ямар пионернүүд гээшэбта? Таанарые отрядhаа гаргажа хаяха хэрэгтэй, хулиганууд!» —гэжэ тэдэниие хурааба. Зүб гү энэ? Бэшэ. Хэрэгынь буруугаар ябуулагдаа, хүдэлмэридөө багашуулые хабаадуулха—сабуу шануулха, ехэ хүсэ гаргахаар бэшэ юумэ хүүлэхэ хэрэгтэй байгаа гэжэ тэрэ болоhон ушар харуулба ха юм. Тиигээ hаань, үхибүүд сабуу адхахагүй, гар хюрөөнүүдые хулгайлхагүй, тоомоо таhархагүй hэн. Тоомоо таhарhан багашуул бэшэ, харин тэдээндэ анхаралаа табяагүй ахашуулынь зэмэтэй гээшэ ааб даа. Хэрбээ үхибүүдые hонирхуулжа шадабал, тэдэш досооhоо журамтаи боложо, хамтын хүдэлмэридэ hаалтагүй, өөhэдөө хабаадалсаха байгаа бшуу.

Имэрхүү жэшээнүүд үсөөн бэшэ. Таанар өөhэдөөшье тэдэниие олоор лэ олохо байхат.

Буряадай уран зохёолшод эдиршүүл тухай

Х. НАМСАРАЕВ

УРАН ХҮҮГЭД

Уран хүүгэд, мэндэ амар!
Угтан танаа баясанам.
Улаан халуун зүрхэнтнай
Оюун бэлигээр гэрэлтэн,
Шэнэ дэлхэйн хүрьhэн дээрэ
Сэсэг шэнгеэр hалбарнат!

Гоё горн ханхинаад,
Гурбан дүлэн бадаржа,
Хурса хоёр харюугаар
Холо дээгүүр уряалан,
Орон бүриин хүүгэдтэ
Олоной баяр хүргэнэт!

hайхан үгыш дууланаб,
hанаhан зоригыш хүндэлнэб.
Эсэгэ СССР оронойнгоо
Эзэн халаан угтажа,
Агуухэ амжалтын
Алдар суутан бологты!

1930 он.

Дарижаб ДАМДИНОВ

ЭДИР ТАГНУУЛШАН

Володя эрэлхэг зүрхэтэй—
Эрхим эдир тагнуулшан,
Володя арбан дүрбэтэй,
Эжын эрхэ hаглуухай.
  Инаг герой абынгаа
  Алуулhыень hанажа,
  Алууршадhаа хэзээ нэгэ
  Үhөөгөө абахаб гэжэ
Үетэн хани нүхэдтөө
Үгөөд тангаригаа зүрхэнhөө
Улаан сэрэгэй отрядта
Угтажа, гуйжа ороо hэн.
  Шэб харанхы hүни лэ,
  Шэнэhэн тайга зэнхынэ,
  Одо мүшэд миралзана,
  Оршон тойрон шэмээгүй.
Володя анха түрүүлэн
Военкомой даалгабаряар
Дайсанай эзэлhэн тосхондо
Дуратай ошоо тагнуулдаа.
  Тэндэ фашистнууд олон,
  Танк, пушкашье байба,
  Үзэhэн бүхэнөө эблүүлэн
Үнэтэ мэдээ хуряаба.
—Ай, хүйхэр, Володька,
Азатайхан тагнуулшан!
Эрхим иимэ магтаал—
Эдир геройн шагнал.
  Разведрото түрүүтэй
  Отрядай дайнда ороходо,
  Тэндэ манай Володя
  Түрүү барин ябаа бэлэй.
Буудахадаа мэргэн,
Булгахадаа шуран,
Айхагүй зүрхэлигхэн—
Абын нэрые нэрлүүлбэ.
  Дайнай дүлэн соогуур
  Дайсантаяа тэмсэhээр,
  Ургаба герой боложо
  Улаан боец Володя.
Иигэжэ Володя Козырев
Инаг абынгаа түлөө
Үлэн хара алууршадhаа
Үhөөгөө абажа эхилээ.

1941 он.

Бато БАЗАРОН

АЖАЛША ПИОНЕРНҮҮД

Олохон урашуул
Ордоной газаагуур hэлгэнэ,
Шэнэхэн машинын
Шэжэмтэй оньhо шэнжэлнэ.
Саарhан, модон,
Сабуун гурбаар холбоhон
Самолёт, гэнтэ,
Сонхын саагуур ниидэнэ.
— Эндэ юун бэ,
Эзэниинь хэд бэ?—гэхэдэм,
Ажалша пионернүүд
«Аэродром» дээрээ гэлсээл.
Тосхон hууринай
Тольбо дундуур, жэрытэр,
Торгон сасагтай
Тополь hуулгаад уhална.
Хүн бүхэниинь
Хүрзэ, хүнэг баринхай,
Бүлэг звено—
Бүгэдэ бушуу хүдэлнэ.
—Тэндэ юун бэ,
Тэдэнэр хэд бэ?—гэхэдэм,
Ажалша пионернүүд
Артельдэ туhална гэлсээл.
Шуран гарнууд
Шорой жабдан дабтана,
Тудтаа сүлөөгүй
Туршаhан ажалдаа тэбдэнэ.
Элбэг намаатай
Эшэнүүд тэндэ зэргэлжэ,
Бүлэг ногоон
Бүрхөөг шэнги надхана.
—Тэрэ юун бэ,
Тэндэ хэд бэ?—гэхэдэм,
Хүүгэд-пионернүүд
Кукуруза таряа юм гэлсээл.
Тоором нуурай
Тохой бүхэн дүүрэнхэй,
Нугаhад, галуунууд
Нуурай нюруу бүрхөөнэ.
Эрье дээгүүр
Эреэн-маряан самсатан
Эзэн янзаар
Ээрэн тойрон алхална.
--Эндэ юун бэ,
Эдэ хэд бэ?— гэхэдэм,
Шэфүүд-пионернүүд
Шубуугаа адуулна гэлсээл.

Ц. ДОНДОГОЙ

Пионернүүдэй дуун

Барабан, барабан...
Баян талын табаргаан.
Бүм-бүм-бүм! Бүм-бүм-бүм! —
Бэеын тамир бадаргаал.

Үхибүүд алхалаа,
Үльмы хүлынь тэгшэхэн.
Үбсүүндэнь ялалзаа,
Улаан тугай шэгшэгхэн.

Трам-та-та! Трам-та-та!
Тала майлаар дохёолоо.
Талаантай хүүгэдэй
Тамир тэнхээ—охиндоо.

Барабан, барабан...
Баруун, зүүгээр табаргаан.
Бүм-бүм-бүм! Бүм-бүм-бүм! —
Бүхы баяр бадаргаал...

4. КЕНИ*)

Кени ошохын тула Танганьика, Виктори нуурнууд дээгүүр, «Кения» гэжэ унтарһан вулканай хажуугаар ниидээбди. Кени гүрэн тэрэ вулканайнгаа нэрэ абаһан байгаа. Ой модоор бүрхөөгдэһэн үндэр хадануудта Корокора гэдэг сүл губитай, мүрэнүүд болоод хуурай талануудтай, ехэ гоё, һонин орон байна.

Республикын ниислэл Найроби хотодо буубабди. Тамуужанда юумэеэ шалгуулжа, нэгэ хэһэг болобобди. Кениец-тамуужан чемодан хуу урбуулжархёо, карманнуудыемнайшье һуулижа үзөө. Айхабтар бүдүүрхүү англичануудшье хаб хара кениецдэ нэгжүүлжэ байхадань һанаа һэм: саг гээшэ хубилаал ха юм даа. 70 гаран жэлдэ энэ оронине эзэмдэжэ, зор зоргоороо аашалаа, хэмгүй ехэ зөөри суглуулаа һаабта даа. Эдэниие тоонгүй байха, эдээндэ дээрэлхэхэ сагтнай үнгэржэ байгаа юм шуу даа.

Яахадаа иимэ нарин нэгжэлгэ болоно гээшэб гэһэмнай, хонжоо наймаашад нюусаар хара тамхи асардаг байгаа. Найробида 300 гаран гостиница. Тэдэнэй түлөөлэгшэд гостиницынгаа байдалые һайрхан урижа шобтогонолдоно. Аэровокзалай байдалаар бодожо үзэбэл, Кени гээшэ ядабаригүй элбэг дэлбэг байдалтай орон юм аал гэжэ һанахаар һэн...

Европейскэ түхэлэй, айхабтар гоё гостиницада байрлабабди. Баруун Германиин нэгэ немецдэ хамаатай юм байгаа. Зарасанарынь, хамаг ажалшадынь — нютагай зон. Нэгэ ажалшан хэдэн номернуудые даагаад, үглөө бүри 6 сагта коридор, санузел арилгаха, үшөө унтаридаа хэбтэһэн айлшанда һүтэй кофе асаржа үгэхэ, гуталыень сэбэрлэхэ, үмдэ, самсыень элюурдэхэ, бодоходонь унтариинь хуряаха, тиигээд дуудамсаарнь гүйжэ ерэхэ, үгэһэн даабарииень саг дары дүүргэхэ уялгатай. Номерто байгаашынгаа унтатар ондоо тээшээ гарана ошохо эрхэгүй. Энэ ажалаа хүнгэн, сэбэр гэжэ тоолохо юм. Иигэжэ байһанайнгаа түлөө абаха салингынь тоншье бага. Бишыханшье зэмэтэй болоо һаань, хэһэн юумыень халта-хулташье дутуутай шэнгеэр айлшанай сэгнээ һаа, ажалһаа гаргагдашаха. Энэ ажалда орохые дугташаашад захагүй олон. Юун бэ гэхэдэ, Кенидэ 200—250 мянган ажалгүйшүүд бии юм ха.

Зүүн Африкын оронуудай дунда Кени хадаа промышленностиниишье, хүдөө ажахынишье талаар түрүү орон байна. Эндэ нефтиин, түмэрэй, химическэ, электротехническэ предприятинууд, мяханай, һүнэй, консервын, цементын комбинадууд бии.

Манай байрлаһан «Греневоль» гостиницада үдэр бүри США, Баруун Германи, Югослави, Франци, Итали болон бусад гүрэнүүдһээ туристнууд ерэжэл байха юм. Эдэнэр үдэртөө энэ ороной наранда бэеэ шаруулан жаргаад, үдэшэ болохолоор, ресторан, бар, варьетенүүдтэ сагаа үнгэргэнэд. Европо, Америкын баяшуул хүйтэн боложо эхилхэлээр, Африка уруу һубарилдадаг юм ха. Зариманиинь зөөриеэ эндэхи байгуулалгануудта шудхаһан байна. Нүгөөдүүлынь Кениин бизнесменүүдтэй харилсаа холбоо тогтооно. Эндэхи ороной эзэд шэнгеэр аашална, ехэ мүнгэ түлэжэ зүбшөөл абаад, эндэхи хоморой ангуудые буудана.

Энэ орондо хүйтэн халууниинь юрэнхыдөө жэл соогоо 21—23 градус дулаан байдаг, жэл соогоо 3—4 дахин ургаса хуряадаг. Гол горхондонь загаһан исалжа байдаг. Тала, саваннануудаарнь ан элбэг. Зэд, мүнгэн, сагаан туулган (олово), нефть, алтан—эдэ малтамалнуудаар ехэ баян орон. Иимэ оронине колони болгожорхёод, бэлигтэй, ажалша бэрхэ арад зониень хара барлаг болгожорхёод байхадань, колонизаторнуудта жаргажа ханашагүй, гарһаа табишагүй байһан юм ааб даа.

Энэ орондо бидэ хори гара хонообди. Найроби городто африкан, энэдхэг, түбэйнь дээдэ изагууртанай районууд байна. Африканска райондонь тоншье муу, харахада нобшо гэрнүүд. Эндэ хүдэлмэришэд лэ байдаг юм хаш даа. Манай концерт хүдэлмэришэн-залуушуулай һургуулидаболоо. Зон дүүрэн суглардаг, бидэниие жэгтэй һайнаар угтадаг, һүүлээрнь уулзалганууд болодог байгаа. Ехэл олон зониинь социализм гэжэ юун бэ гэжэ мэдэнэгүй. Орон тухайгаа хөөрэхэдэмнай, ехэ хадамжатайгаар шагнаад, захагүй олон, заримандаа энеэдэтэйшье, тэнэгшье асуудалнуудые һураха юм. СССР-эй хүдэлмэришэд, таряашад, алба хаагшад түлөөһэгүйгөөр эмшэлүүлдэг, үбшэн байха үедэнь салингынь хаһагдадаггүй гэжэ дуулахадаа гайхашаха, ойлгожошье ядаха юм. Үхибүүднай юушье түлэнгүй һурадаг, тэдхэмжэ абадаг юм гэхэдэ, бүришье ехээр гайхана, үнэншэжэшье ядана хэбэртэй. Нэгэ уулзалгын үедэ нэгэ хүдэлмэришэн үбгэн хажуудамнай ерэжэ һураба: «Советскэ Союзда үбгэд, хүгшэдөө түлөөһэгүйгөөр хооллуулдаг, хубсалуулдаг юм гэжэ дуулаа һэм. Зарим хүн хэлэхэдээ, тэрэ худал гэдэг. Намда хэлэжэ үгыт, худал гээшэ гү, үнэн гү».

— Олон жэлдэ эхэ орондоо ажал хэһэнэйнгээ һүүлээр хүн амаралтада гарадаг. Тиихэдэнь гүрэмнай тэдхэмжэ (пенси) үгэдэг. Тэрээгээрнь хоол, хубсаһаа хангадаг,—гэжэ тулмаашамнай харюусаба. Үбгэнэй бүрүүл нюдые харахада, баярлаһан гү, али гайхаһан янзатай байгаа һэн. Тэрэ бултанаймнай гар баряад, юуб даа дуугарһаар, зон уруу орошоо һэн. Хөөрэлдэжэ байгаашад сооһоомнай олон хүн, илангаяа залуушуул Советскэ Союз тухай номууд манай эндэ тон хомор гэжэ хэлэнэ. Бидэ танай орон тухай юумэ һайн мэдэнэгүйбди гээ һэн. Тиигэжэ байтараа бидэниие СССР-тэ абаашыт гэхэшье зон бии болошобо.

Найробида энэдхэгэйхид ехэ олон. Амяраа райондо байна. Тэдэнь баггүй олон магазинтай. Тэрэ райондо концертээ нэгэ хүнэй үмсын кинотеатрта гаргаабди. Эзэниинь ехэ дуратайгаар зүбшөөгөө.

Энэдхэгэйхид ондоо яһатанһаа таһархай байдалтай, холисолдодоггүй зон байна. Өөһэдынь кинотеатр, магазинууд, дасангууд бии.

Кени гээшэ байгаалиингаа талаар нэгэ янза бэшэ. Ан гүрөөлынь тиимэ гэхын аргагүй олон. Хоморой амитадаа хюдалгаһаа хамгаалхын тула хэдэн зуугаад модоной газарта заповедник тогтоонхой.

Энэнь Найробиин хажууһаа шахуу эхилнэ. Заповеднигэй хашаагай үүдэ уруу орон сасуугаа носорогтой дайралдашкабабди. Энэ томо гэгшын, дошхон зантай амитан бидэнһээ арбаад метр газарта үдхэн тростнигай дунда эдеэлжэ байба. Бидэниие харамсаараа, хамар дээрээ эбэртэй толгойгоо дурагүйлхэһэн хэбэртэйгээр эрьюулжэ, турьяһан абяа гаргаба. Жолоошомнай шамдуун лэ гаазаа даража, машинаа түргөөр даб гүүлээ һэн. 15 модо тухай ошоод ябатарнай, нэгэ һүрэг һармагшад харгыемнай хаашаба. Урда хүлнүүдээ бидэн тээшэ һарбайгаад, һэншье гэнгүй һуунад. Туристнууд хододоо юумэ үгэжэ амташуулжархёо ха юм. Машинымнай ябаха аргагүй боложо тогтошоходонь, тэдэнэр гүйлдэжэ ерээд, машинын дээрэ гаража, дээдэ нүхэнэйнь хажууда сугларшана хэбэртэй: дээрээ нүхэтэй юм гэжэ мэдэдэг болошоһон лэ. Бидэ конфетэ, банан харгыһаа хажуу тээшэнь хаябабди. Һармагшадай шаг-шууяа табин, хаяһан юумэ руумнай гүйлдэхэ һамбаандань саашаа ябаа һэмди.

Урдамнай абар-табар ургамалтай түйлай ехэ тала байба. Нюдэнэй хүрэмэ газарта дүүрэн зебрэ, түрэл бүриин антилопонууд бэлшэжэ ябана. Машинамнай гэнтэ байшаба: ямар бэ даа амитаниие эрьюулһэн хоёр гиенэ харгы хүндэлэн гаража ябаа, хойноһоонь үлөөдэһэндэ хүртэлсэхэ һанаатай сүүбэн шононууд гульбагашалдан гүйлдэнэ.

Тээ холо аадарай үүлэнүүдтэ тулама үндэр Нгорон горо гэжэ хада байна. Асфальтаар хушаатай харгымнай үргэн талые һэтэлэн ябаһаар, хажуу тээшээ годирон, үдхэн ногоон жэжэхэн харганаан хоёроор хушагдаһан обоо шулуунда туласа ошобо. Саашань—үндэр эрье. Тогтобобди. Иишэ тиишээ хараашалхадамнай, амидышье юумэн харагданагүй.

Жолоошомнай урагшаа зааба. Түрүүн юушье харабагүйбди. Гэнтэ үндэр ногооной хүдэлхэдэ харан гэһээмнай, ногооной оёорһоо арсаланай зулзаганай бишыхан толгой бултайгаад, хойноһоонь һубарилдаһаар, үшөө гурбан гараба. Һаяшаг лэ тэнжэһэн амитад хаш даа.

Нилээхэн ябаад, гостиницадаа бусажа, тэрээнэйнгээ бар соо концерт үгэбэбди. Концертымнай һүүлээр бүлэг зон: англичанууд, американецууд, немецүүд, индусууд—бидэнэй хажууда сугларшаба.

Пивэ уужа һууха зуураа, концертыемнай ехэ һайшаажа хэлэнэд. Совет балет, хүгжэм болоод, юрэнхыдөө бүхы искусствыемнай ехэ магтаа һэн.

—Ородууд искусство космонавтика хоёроороо хараагүй холо ябашоо, хамагһаа урда ябана. Зүгөөр мотооройнгоо талаар англичанuудта хүрэдэггүй,—гэжэ нэгэ англичанин хэлэнэ. Ходо намтай зэргэлээд һууһан томо гэгшын шара шотландец тодожо абаһаар харюусаба.

— Танда хүрэнэгүй гэжэ гү? Теэд мотоорнай хэнэй юм? Хэнэй патент бэ? Американска бэшэ аал? Өөһэдын юутэй зомта? Америкын хидайл юумэн дээрэ мунхина гүбта даа.

Бухэли үдэшэндөө абяагүй һууһан нэгэ индус «ородой мотоор һураггүй бэхи, найдамжатайл даа» гэжэрхёод, дуугай болошобо. «Эй, ухнем!»—гээд мүнөөхи шара шотландец хашхаран дуулажа эхилээд: «Энээнтэй, юу хөөрэлдэнэт, энэ ород дуу дуулая!»—гээд, англичанин тээшэ нюргаараа харашаба. Тэрэнь айхабтар бүдүүрхүү юумэн бананай пивэ балгана. Энэ орондо ногоон б а н а н а а р пивэ шанадаг юм байгаа. Тэрэнь амтатай, шааяһан юумэ болоно. Африкын орондо унда харюулха шанартай юумэн тэрэл юм байна...

Шэнэ жэлые энээнһээ урагша хэды дахин тропическа оронуудта угтагдаа һэн. Мүнөөшье баһа тиигэхэ сагтай болобоб. Советскэ Союзайнгаа посолой уряалаар бидэ бултадаа шэнэ жэлэй угтамжада ошоо һэмди. Ехэ һайханаар шэмэжэрхиһэн ёлко угтажа байба. Харан гэхэдээ гансата Эхэ орон һанаанда ороодхино. Үнэрыньшье абахада һайхан байгаа һэн. Манай посол П. Н. Горюнов хэлэбэ:

— Мүнөөдэр энэ ёлко, шэнэ жэлэй бэлэгүүдые Союзһаа абаабди. Орон нютагнай энэ холо байһан бидэнээ мартанагүй...

Стол дээгүүр өөрынгөө ород янзаар бэлдэһэн хүндын эдеэн, манай архи, шампанска табяатай. Болгарнууд, чехүүд, полягууд, немецүүд уригдаһан байба. Бүхэли һүниндөө дуулалдаа, хатараа һэмди.

Кениһээ Танзани ошожо ябаха зуураа Масаи гэдэг округоорнь гараабди. Хэдэн зуун модо ябахадамнай, эндэ тэндээ акаци ургаһан, абар-табар модотой, хуурай тала нэмжынэ. Ан гүрөөлынь ехэ олон. Хоёр жирафануудай наншалдажа байхые хараад, машинаяа байлгабабди. Хоёр бүлэг арбаад гаран жирафануудай хаража байхада, хоёрынь ута гэгшын хүзүүнэйнгээ үзүүртэ оршоһон бишыхан тархинуудаараа бэе бэеэ сохилсохо юм—гараа далайгаад, нюдаргаараа шаасалдажа байһан шэнги һэн.

Эбэртэ мал, хонид бэлшэнэ. Эзэдынь масаи яһатан ха юм. Эдэ зон англичануудта һайн газарһаа түригдэжэ, энэ хуурай, гандадаг талада байдаг болоод, тарян ажал хэдэггүй, гансал мал хараад һуудаг.

Хилэ дээрэхи пунктда тогтоходомнай, тэдэнэр тойрошобо. Үндэр томо бэетэй, хомһог нюуртай. Нюсэгэн бэедээ багахан бүд хэдэрһэн. Һахал, һамбайгаа оройдоо хюһадаггүй, нюураа угаадаг заншалгүй юм. Нюураа, бэеэ шарабтар будагаар будаһан. Эрэшүүлынь бултаараа түмэр жада, томо мадага зэбсэгтэй. Тархияа шубуунай үдеөр гоёоһон. Нюдэнэйнь хараса ехэ найргүй. Эхэнэрнүүдынь нюсэгэн бэеэ бүдөөр орёоһон, үһэниинь хюһаатай. Хүзүүндээ, хүлэйнгөө шагайн дээгүүр элдэб һубһа зүүһэн. Шэхэнүүдынь хурганай багташахаар нүхэтэй.

Масаи зон хүгжэлтэдэ орожо үгэсэгүй юм гэнэ. Өөһэдынь засаг зоноойнгоо байдалые заһахын тула яһала оролдолго гаргадаг юм ха. Теэд һургуули нээхэдэнь, үхибүүдээ үгэнэгүй. Өөрын яһатанай аха заханарынь һургуули гээшэ хүнэй бэедэ муу, үхибүүд ондоо хэлэндэ һуража, өөрынгөө хэлэ, илангаяа ан гүрөөлэй хэлэ мэдэхээ болишохо, амитанай хэлэ мэдэхэгүй һаа, манай зоной амидаржа һууханиь бэрхэ гэдэг юм ха. Тэдэ үбгэдынь хуушанайнгаа заншалнуудые айхабтар нарилан сахяабди гэжэ арадайнгаа хүгжэхэ, болбосоролтой болохо мүртэ ехэ һаад татадаг юм байна. Зарим залуушуулынь ажал бэдэржэ, город ошоһон аад, тэндэхи шууяанда тэсэжэ ядаад бусашадаг гэнэ.

Халуун наранда дүрэшэһэн үргэн талын дундуур харгымнай годирно. Агаарта—гангай манан, зэрлэгээн, юумэнэй үнгэ ондо ондоо болоно. Түй түмэн амитад. Зэбсэг зүүжэрхиһэн ганса нэгэн эрэшүүл, үһээ хюһаһан эхэнэрнүүд һубарилдан дайралдана. Тархи дээрэ хүндэ юумэ табяад, хүлһэ һалһа адхан ябанад.

Ябаһаар Танзани гүрэнэй газар дээрэ орообди.

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь манай газетын апрелиин 30-най, майн 7, 13-най номернуудта).

Спорт • Спорт • Спорт • Спорт

ФУТБОЛ

«СЭЛЭНГЭДЭ» АМЖАЛТА ХҮСЭНЭБДИ

СССР-эй «А» класста наададаг зургаадахи зонын футболистнууд ээлжээтэ — табадахи уулзалгаяа майн 16-да үнгэргэһэн байгаа. Уулзалгань иимэ тоотойгоор дүүрээ гэбэл:

«Сахалин» (Южно-Сахалинск) — «Вулкан» (Петропавловск-Камчатский)—1:0, «Амур» (Благовещенск) —«Восток» (Усть-Каменогорск) — 1:0, СКА (Шэтэ)—«Спартак» (Семипалатинск)—2:0, «Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ)—«Трактор» (Павлодар)—1:0, «Старт» (Ангарск)—«Динамо» (Целиноград)—0:1, «Аэрофлот» (Эрхүү)—«Иртыш» (Омск)—1:0, «Автомобилист» (Красноярск) —«Зауралец» (Курган)—1:1, «Металлург» (Новокузнецк)—«Дзержинец» (Новосибирск)—1:2, «Динамо» (Барнаул)—«Томлес» (Томск)—1:1.

Нааданай дүн хаража үзэхэдэ, алишье командын уулзалга үсөөн тоотойгоор дүүрэһэн байна. Илангаяа өөрынгөө стадион дээрэ наадаһан футболистнууд ехэ тоотойгоор шүүхые эрмэлзэхэ, оролдохо байһаниинь эли. Манай «Сэлэнгэ» ээлжээтэ наадаяа майн 20-до үнгэргэхэ болонхой. Эндэ эрхим һайнаар наадажа, айлшаар ерэһэн Целиноградай футболистнуудые шүүгээ. Мүрысөөнэй таблицада нааданайнгаа байдал һайжаруулжа, саашадаашье амжалтатайгаар наадахыень «Сэлэнгын футболистнуудта» хүсэнэбди. Зургаан нааданай удаа командануудай байдал иимэ:

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бумбэгэ	Очко
1. «Томлес» Томск	5	4	1	0	8—3+5	13
2. «Дзержинец» Н. Сибирь	5	3	1	1	7—3+4	10
3. «Динамо» Целиноград	5	3	1	1	6—2+4	10
4. «Спартак» Семипалат.	5	3	1	1	6—2+4	10
5. «Луч» Владивосток	4	3	1	0	3—0+3	10
6. «Восток» Усть-Кам.	5	3	0	2	5—2+3	9
7. «Аэрофлот» Эрхүү	4	3	0	1	5—2+3	9
8. «Автомобилист» Кр-рск	4	2	1	1	9—5+4	7
9. «Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	5	2	1	2	5—6—1	7
10. «Иртыш» Омск	5	2	1	2	3—4—1	7
11. «Амур» Благовещенск	5	2	1	2	3—5—2	7
12. «Зауралец» Курган	5	1	3	1	4—2+2	6
13. «Сахалин» Юж-Сах.	5	2	0	3	3—5—2	6
14. «Трактор» Павлодар	5	1	1	3	4—4±0	4
15. СКА Шэтэ	5	1	1	3	3—4—1	4
16. «Старт» Ангарск	5	1	1	3	1—4—3	4
17. «Динамо» Барнаул	4	1	1	2	4—7—3	4
18. «Металлург» Ново-куз.	4	1	0	3	4—8—4	3
19. СКА Хабаровск	4	0	2	2	1—6—5	2
20. «Вулкан» П. Камчатск	5	0	0	5	0—10—10	0

БУРЯАДАЙ БҮХЭШҮҮЛ ШАЛГАРБА

БАРИЛДААН

«Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо дүрэ буляалдалгаар Алас-Дурна, Сибирь болон Ураалай зононуудай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө һонирхолтой мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Гурбан үдэрэй туршада болоһон тулалдаанда область, хизаарнууд, автономито республиканuудай 150 бүхэшүүлые суглуулһан 17 команда хабаадаһан байна. Тэдэнэйнь дунда спортын 12 мастер, мастерта 17 кандидат хабаадалсажа, өөһэд өөһэдынгөө дүй дүршэл, барилдаанай дүрэ буляалдаа, халаншье абалсаа.

Эндэ бүхы бүхэшүүлэй дундаһаа манай республикын суглуулагдамал команда арбан шэгнүүртэнэй дундаһаа түрүүшын зургаан, дүрбэн хоёрдохи, нэгэ гурбадахи һуури эзэлжэ, зоно соогоо түрүү һуури эзэлжэ шадаһаниинь һайшаамаар.

Шэгнүүртэн бүхэнэй дундаһаа Тувын АССР-эй бүхэ Седий-Оол, Яхадай АССР-һээ С. Морфунов, Буряадай АССР-эй спортсменүүд В. Баймеев, В. Иванов, Г. Манжуев, Ф. Махутов, А. Бобоев, М. Адамов, Хабаровска хизаарһаа ерэһэн зуунһаа дээшэ шэгнүүртэй спортын мастер В. Хайанадзе гэгшэд зонын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Команда бүхэнэй дүн гаргахада, манай республикын суглуулагдамал команда бусадаа аяар хойно гээжэ, зонын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байха юм. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Яхадай АССР-эй, Хабаровска хизаарай суглуулагдамал команданууд эзэлһэн байна.

Мүрысөөндэ эрхимлэһэн спортсменүүд РСФСР-эй «Урожай» бүлгэмэй болон республикын ниитын эмхинүүдэй дурасхаалта бэлэгүүдээр шагнагдаба.

Манай республикын суглуулагдамал команда Буряадай АССР-ай Хүдөө ажахын министерствын үнэтэ шанда х ү р т э һ э н байна. Т и и х э д э манай командын түлөөлэгшэ Геннадий Манжуев барилдаанай һайн техникэ харуулжа, тусхай бэлэгээр шагнагдаһан байха юм.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүрэ буляалдалгаар түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн командануудай түлөөлэгшэд хүндэлэлэй табсанда гараһан байна.

В. ПЛУТТ гэгшын фото.

ИИМЭ ЭМҮҮД АБТАБА

Буряадай аптекоуправлениин түбэй складта иимэнүүд эм элбэгээр абтаад байна: 30,0 граммай **бальзам бомбенге** гү, али **линимент.** Тэрэниие үеын хэрхэ үбшэ аргалгада хэрэглэдэг юм.

Үрмэдэһэнэй шүүһэн. Энэ гашуун зүйлые уухадаа хүн эдихэ юумэндэ дуратай болодог. Эдеэнэй шэнгэсэшье һайжардаг байна. Тэрэниие эдеэлхэһээ 30 минута урид 15—20 дуһал уһан соо худхаад ууха хэрэгтэй.

Анетин. Зүрхэнэй зангирал, ами бүтэлгэ аргалхада туһатай эм болоно. Мүн гэдэһэ доторойшье зангирхада тэрэниие хэрэглэхэдэ болохо.

Фитин. Энэ эм фосфороор баян. Тиимэһээ нервнэ системын үбшэндэ, шуһанай бага давленидэ, хии үбшэндэ, рахидта хэрэглэгдэнэ. Нэгэ нэгэ таблеткээр үдэрэй гурба дахин фитин уугдаха ёһотой.

Республикын аптекын хүдэлмэрилэгшэд, врачнууд дурсагдагша эм домуудые манай аптекэһээ абажа болохо байна.

Л. ГЕРАСКИНА,
Буряадай аптекоуправлениин хүдэлмэрилэгшэ.

ХИЛЫН САНАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Нягта нэгэдэлэй тэмдэг доро

БЕРЛИН. (ТАСС). Партиин VIII съездын урда тээ үнгэргэгдэжэ байгаа СЕПГ-гэй окружной тоосоото һунгуулиин конференцинүүд ГДР-эй юһэн округто боложо дүүрэбэ.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер, СЕПГ-гэй Түрүүлэгшэ В. Ульбрихт, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, мүн СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой бусадшье гэшүүд ба кандидадууд конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаһан байна. Тэрэ конференцинүүдтэ хабаадалсажа үгэ хэлэһэн СЕПГ-гэй ЦК-гай делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд СЕПГ-гэй ЦК-гай XVI пленумэй шиидхэбэринүүдэй, КПСС-эй XXIV съездын материалнуудай үндэһөөр партиин политикын гол асуудалнууд тухай хэлэжэ үгэһэн байна.

1,9 миллионһоо үлүү гэшүүдтэй СЕПГ-гэй нягта нэгэдэлые, арад зонтоёо тэрэнэй нягта барисаатай байһые СЕПГ-гэй окружной конференцинүүд харуулба.

Социалис хани бүлын таһаршагүй хубинь болгошо Германиин Демократическа Республика дотор ниитын социалис байгуулалта бата бэхеэр тогтобо гэжэ Карл-Маркс-Штадтын конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СЕПГ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер тэмдэглэбэ. Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбтэйгээр зэргэ оршон байлга тухай Ленинэй һургаал баримталан, ГДР болбол эб найрамдалай шахардуу байдал зөөлэрүүлгын зохид һайн политика бэелүүлдэг гээд тэмдэглэбэ. Уласхоорондын хуули ёһо баримталан, ГДР-тэй тэгшэ эрхын зохисотой һайн харилсаа ФРГ-гэй правительствын тогтоохыень Европодохи эб найрамдалай хэрэг, аюулгүй байдал эрижэ байна гээд Э. Хонеккер хэлэбэ.

Тоосоото һунгуулиин конференцинүүдтэ хабаадагшад СЕПГ-гэй ЦК-гай XVI пленумэй шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналтайгаар һайшааба, КПСС-эй XXIV съездын материалнуудай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанарые тэмдэглэбэ. Партиингаа коллективнэ хүтэлбэриие тойрон нягтаар жагсаһан СЕПГ-гэй окружной партийна организацинууд тэрэнэй марксистско-ленинскэ политикые хүсэд дүүрэнээр дэмжэхэ гээд, нэгэн һаналтайгаар абаһан резолюцинууд дотороо СЕПГ-гэй ЦК-е тэдэнэр найдуулба.

Конференцинүүд дээрэ тоосоото элидхэлнүүд һайшаагдаһан, СЕПГ-гэй окружной эмхинүүдэй хүтэлбэрилхы зургаанууд, партиин VIII съездын делегадууд һунгагдаһан байба.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛШЭДЭЙ ЕХЭ СУГЛААН

БУДАПЕШТ. (ТАСС). 1963 ондо фашис хүйхэрнүүдэй алаһан Грециин патриот, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэ Григориос Ламбракисай нэрэмжэтэ медальнуудые олгоһон тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Будапештдэ боложо байгаа Ассамблей дээрэ соносхогдобо. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эрэлхэг зориг харуулһан эмхинүүд ба хүнүүд Ламбракисай медаляар шагнагдадаг.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Генеральна секретарь Р. Чандра США-дахи гражданска эрхын түлөө хатуу зоригто тэмсэлшэ Анджела Дэвисые шанда хүртэгшэдэй дундаһаа эгээн түрүүн Ассамблейдэ хабаадагшадай нэрьемэ альга ташалга доро нэрлэбэ. Мүн США-гай негрнүүдэй эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэ «Хара ирбис» гэжэ парти, империалис добтолгодо эсэргүү тэмсэл Гвинейдэ а м ж а л т а т а й г а а р хүтэлһэн Секу Туре, политическэ хашалта хабшалтада орожо, зобоһон Бразилиин патриодууд, үндэһэ яһанай илгаа үзэжэ, Урда Африкада ядарһан хүнүүд, Иорданиин патриодууд—Израилиин эзэрхэг түримхэй дайнһаа хохидоһон хүнүүд болон бусад Ламбракисай медальнуудаар шагнагдаба.

Бразилиин үнэн сэхэ зоной тэмсэл үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө баяр баясхалан хүргэжэ, Бразилиин Компартиин ЦК-гай Генеральна секретарь Луис Карлос Престес Ассамблей дээрэ үгэ хэлэбэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй тэрэнэй национальна комитедүүдэй эмхидхэлэй үндэһэнүүдые бэхижүүлгэ, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уставта хубилалта оруулха, шэнэ гэшүүдые абаха гэһэн хоёрдохи асуудалаа тэрэнэйнгээ һүүлээр Ассамблей хэлсэжэ оробо.

Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй бүри үргэн дэлисэтэй болоһыень, эб найрамдал хүсэгшэ бусад хүдэлөөн ба эмхинүүдтэй тэрэнэй барисаагай бэхижэһыень энэ асуудалаар үгэ хэлэхэдээ, Р. Чандра тэмдэглэбэ. Тиимэһээ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй эмхидхэл ба бүридэлые улам һайжаруулха хэрэгтэй. Тиимэ һайжаруулга хадаа эб найрамдалай хүдэлөөнэй айхабтар ехэ далайса ба нүлөө элирхэйлэн харуулха зэргэтэй. Эб найрамдал хамгаалхаяа тэмсэхээр бэлэн байгшадтай харилсаа холбоо хүнгэдхэхэ ба туһалхаар — эмхидхэлэй тиимэ хэлбэр маяг бии болгохо хэрэгтэй гээд Ромеш Чандра хэлэбэ.

„Эб найрамдалай алтан медаляар“ шагнагдаба

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Фредерик Жолио-Кюриин нэрэмжэтэ «Эб найрамдалай алтан медаляар» шагнаха тухай тогтоол майн 16-да дүүрэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Ассамблей дээрэ соносхогдобо. Һаһа бараһан Гамаль Абдель Насер, Раймон Гюйо (Франци), Сальвадор Альенде (Чили), Нандорне Шебештьен (Венгри), США-дахи эб найрамдалай хүдэлөөн тэрэ медаляар шагнагдаһан байна.

ЧИЛИДЭ БҮГЭДЭ АРАДАЙ ВОСКРЕСНИК БОЛОБО

САНТЬЯГО. (ТАСС). Хүдэлмэришэд, таряашад, алба хаагшад ба студентнүүд—Чилиин 2 миллион гаран зон һайн дуранай национальна үдэр гэжэ нэрэ абаһан бүгэдэ арадай воскреснигтэ хабаадаба.

Чилиин президент Сальвадор Альенде, бүхы министрнүүд, арадай нэгэдэлэй блок гэдэгтэ ородог политическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэд, мүн сенаторнууд ба депутадууд ажалшадтай хамта воскреснигтэ хабаадалсаһан байна.

Кубын таряашадай үдэр

ГАВАНА. (ТАСС). Таряашадай үдэр Кубада һайндэрлэгдэхэ зуураа, аграрна реформо тухай хуули гаргагдаһанһаа хойшо 12 жэлэй ой, газарай жэжэ эзэдэй национальна нэгэдэл бии болоһонһоо хойшо 10 жэлэй ой гэһэн—революционно түүхын алдарта хоёр ой зэргэ тэмдэглэгдэнэ.

Һайндэрэй хүндэлэлдэ хүдөө олон нютагта баярай суглаанууд, арадай дуу хүгжэмэй фестивальнууд, эмээл морины ой мүрысөөн боложо байнхай. Саахарай эшэ хуряаха ажал дээрэ үндэр амжалта туйлан, өөһэдынгөө һайндэрые тэмдэглэхэ гэһэн кампани олон мянган таряашад эхилбэ.

1959 оной майн 17-до аграрна реформо тухай хуули гаргагдаһан ушар революциин илалтын һүүлээр Кубын правительствын гаргаһан түрүүшынь хуули болоһон байна. Тэрэ хуулиин ёһоор, 100 мянга гаран таряашан айлда газар үгтэһэн байгаа.

Газарай жэжэ эзэдэй нэгэдэлнүүд соо хамтарһан 220 мянган таряашад хүдөө ажахын үйлэдбэри ехэдхэхээ оролдожо, газар элдүүрилхэдээ, ургасаяа хуряахадаа, тэрэнээ хамжажа хэдэг, саахарай ургаса хуряахадань гүрэндөө туһалдаг. Арадай хамжаануудай гэшүүд болохо гэһэн хүсэлөө таряашад бүрил олооро мэдүүлжэ байха юм. Гүрэнэй хүдөө ажахын предприятинуудтай тэдэнэй харилсаа холбоониинь жэлһээ жэлдэ бэхижэнэ.

КАМБОДЖО ХУДАР ДАХИН ДОБТОЛЖО ОРОБО

ЛОНДОН. (ТАСС). Американ авиаци ба артиллереэр дэмжэгдэһэн сайгон армиин моторизованно томо томо соединенинүүд ба «тусхай зорюулгатай частьнууд» Камбоджо худар дахин добтолжо ороод, нэгэ дахин шоссе харгы зубшан добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ ябана. Тэрэ харгы Сайгон Пномпень хойрые холбодог. Энэ добтолго тухай Рейтер агентство мэдээсэһэн байба.

Сайгоной сэрэгэйхидэй туһаламжаар америкын командованиин эхилһэн энэ шэнэ добтолго Камбоджодо эсэргүү интервенци улам үргэдхэхэ гэһэн үшөө нэгэ һэдэлгэ болоно. Марионеточнэ 20 мянга гаран сэрэг Камбоджын газар дайда дээрэ мүноо дайн байлдаа хэжэ байдаг юм.

ЗҮҮН ПАКИСТАНДАХИ БАЙДАЛ

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). «Үймөөшэдэй зэбсэгтэ эмхитэй эсэргүүсэлгэ Зүүн Пакистан дотор бүхыдөө дарагдаба, гэбэшье гүрэндэ харша этэгээдүүд улад зониие зобоожо, һүйдхэлэй хүдэлмэри хэжэ үргэлжэлһөөр» гээд Зүүн Пакистанай сэрэгэй захирагша ба губернатор генерал-лейтенант Тикка Хан мэдээсэбэ. Зүүн Пакистанда эдеэ хоолой зүйлэй дутамаг бэшэшье һаань, зүгөөр, харгы замай хүсэд заһагдаагүй дээрэһээнь зарим районуудые эдеэ хоолоор хангаха хэрэг һаатана гэжэ Тикка Хан тэмдэглэбэ. Зүүн провинциин олонхи фабриканууд, завод ба магазинууд хүдэлжэ эхилбэ, бэшэ предприятинуудай, эмхи зургаануудай һаяар хүдэлжэ эхилхынь түлөөдэ эршэмтэй хэмжээ сэрэгэй засагаархид абана гэжэ генерал мэдүүлбэ.

Дакка городто комендантска час хороогдожо, һүниин тэндэ эхилээд, үглөөнэй 4 часта дүүрэдэг болобо.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Облпрофсоведтэ. Республикын полинууд дээрэһээ ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Ажабайдалай гурим» гэһэн А. Рыжковой очерк. Н. Михеевэй статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Колхозуудта туһаламжа» гэһэн Н. Толстихинай статья. Бэшэгүүдэй шэнжэлэл. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ. Хилын саһаһаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спортын һонин. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.00—һурагшадта зорюулагдаһан фестиваль. **18.45**—«Тик-Так үбгэнэй үльгэр» гэһэн багашуулда зорюулагдаһан дамжуулга. **19.00**—телепанорама. **19.20**—«Бидэнэрэй шэлэн олоһон харгы зам» гэһэн дамжуулга. **МОСКВА ХАРУУЛНА: 20.00**—«Пионер, түрэһэн үдэрөөршни» гэһэн Улаан талмай дээрэһээ дамжуулга. **21.00**—спортын дневник. **УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 21.45**—«Красные альпинисты» гэһэн ГДР-эй уран һайханай телевизионно фильм (7, 8, 9-дэхи серинь).

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 20.00—«Неподсуден» гэһэн уран һайханай фильм.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Н-01445. Заказ № 956.